

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

9 květen 2008
70. ročník

Informační a metodická podpora zemědělského poradenství

Zelenina – blízká či vzdálená?

Marketing a řízený prodej zemědělských produktů

Soutěž mladých zahradníků

Zachovanie existencie
poľnohospodárskych škôl

Školení manažerů
v Přerově

Nespokojné pole

Angelus z Florencie – zakladatel
první botanické zahrady v Čechách

„Brambory – skrytý poklad“
pozdávka do Národního zemědělského muzea

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

SOUTĚŽ MLADÝCH ZAHRADNÍKŮ str. 21

Úkolem soutěžících bylo i položit kobercový trávník se šlapákovou cestou a vysadit květinový záhon. Odborná porota hodnotila nejenom výslednou kvalitu provedeného díla, ale také pracovní postupy, organizaci práce a dodržování bezpečnosti práce

EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA str. 7

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ TÁBOR příloha

Scarborough v Anglicku – mesto priateľské, bezpečné a rušné

Účastníci soutěže před budovou školy

ŠKOLENÍ MANAŽERŮ V PŘEROVĚ str. 12

Předseda MAS Partnerství Moštěnka předvedl příkopovou sekačku a zametací stroj, které pořídil z programu Leader ČR 2007

Přednášky doprovázelo cvičení ve skupinách, slovenští manažeři mj. vyzkoušeli stanovování priorit a opatření rozvojové strategie

NESPOKOJNÉ POLE

Majiteľ chotára sa prechádzal krajom. Bol múdry, kraj mal rád a aj jeho mali všetci radi. Zvieratá, vtáci, lúčne kvety, všetci jasali a on im rozumel. Bola jar a on kráčajúc, zahliadol jedno krásne pole. Pole bolo pripravené a nastával ideálny čas na sejbu. Uvažoval, čo by mohlo na tomto poli vyrásť. Mal veľa semien a rozhodol sa zasiať všetky. Radosť semien nemala konca. Len čo sa dotkli pôdy, ihneď začali púšťať korene a ďakovali pánovi poľa za jeho dobrotu. On sa tešil s nimi, no prikázal im, že keď sa vráti, chce z nich mať prenádhernú lúku najkrajšiu v širokom okolí. Semená sa radovali. Ved' úloha to bola ľahká a aj sami mali taký cieľ a tiež mali všetko čo k tomu potrebovali. Slnko striedal dážď a semená sa pomaly menili na krásne kvietky.

Všetky tvory obdivovali pole, ktoré sa nenápadne premieňalo na krásnu lúku. Takmer nič nerušilo tento vývoj. Iba sem-tam, keď vetrik privial iné semená, nastal malý rozruch. Avšak takmer nikto si ich nevšímal a neprijal medzi seba a tak nespôsobili žiadnu škodu. Až raz, jedno také priviate semeno hlasno zakričalo: „Pozrite sa na seba ako vyzeráte, ja vás svojou krásou ďaleko prevýšim.“ Takto k nim ešte nikto neprehovoril. Rastlinky dlho nepremýšľali a návštevníkovi uverili. Niektorí síce pochybovali a protestovali, no ich hlasy rýchlo zanikli. Nové semeno začalo klíčiť a ostatní netrpezlivo čakali, čo z neho vyrastie. Aké veľké bolo ich prekvapenie, keď zo semena vyrástol vysoký bodliak. Jedni kričali, „on nás podviedol“, iní iba prekvapene pozerali. Bodliak sa však nedal. Hovoril: „Pozrite sa, ako vás všetkých prevyšujem svojou výškou. Nikto z vás sa mi nemôže rovnať. A o kráse toho asi ešte veľa nevíete. Len sa lepšie pozrite!“ Rastlinky na seba hľadeli nechápavo. Jedna z nich sa vzpriamila a povedala: „Podľa mňa má pravdu. Je krásny a vysoký. Chcem byť ako on!“ Iní kričali „klamár, podvodník“ a tak sa začala škriepka o to, kto má pravdu. Niektorí bodliaku závideli, iní ho naopak začali nenávidieť. Tí prví zazerali na tých druhých a naopak.

Radosť z poľa sa začala vytrácať a dovtedy žiarivá krása poľa potemnela. Tu priletel jeden vták a na všetkých volal: „Pozdravuje vás gazda a pýta sa, ako ste pokročili.“ Tu si rastlinky spomenuli na to, čo sľúbili. Niektorých sa zmocnil nepokoj, iné zostali pokojné. Mali tu predsa niekoho koho obdivovali a komu sa chceli podobať. Pýtali sa ho preto, čo majú robiť, aby sa stali takými ako on. A on im hovorí: „Musíte zapustiť hlboké a široké korene, aby ste mali dostatok živín a vlhky. Ja prežijem aj v suchých a nehostinných pôdach a tak viem o čom hovorím.“ Mnohé rastlinky mu uverili a začali podľa toho konať. Zrazu zistili, že si začali vzájomne prekážať. Ich korene sa vzájomne zapletali a vznikol boj o miesto. Nevraživosť na poli narastala a niektoré rastlinky začali dokonca strádať.

Korene prebujneli a zem – vyčerpaná, čoraz viac vysychala. Tu začal bodliak púšťať svoje semená do okolia. Suchá zem bola najlepšou pôdou pre jeho rozmnožovanie. Mnohé rastlinky uverili, že ďalšie bodliaky im majú iba pomôcť. Snažili sa zapúšťať korene podľa ich vzoru čo najhlbšie, aby dosiahli vlahu. Rýchlo sa však vysilili. Tým ešte viac narastala aj ich nespokojnosť. Každá sa snažila z toho mála získať čo najviac pre seba. Pôda medzitým ešte viac stvrdla. Na oblohe sa však objavili prvé mraky a schyľovalo sa k poriadnej búrke. Všetci razom zabudli na všetky starosti a tešili sa na prichádzajúci dážď. No ich radosť netrvala dlho. Stvrdnutá pôda bola pre vodu málo priepustná a tak na poli vznikla obrovská mláka. Všetky rastliny a kvety boli zatopené vodou. Iba bodliaky pretŕčali nad hladinu. Voda opadala iba pomaly a rastlinky zatiaľ premýšľali nad toľkou nepriazňou osudu.

A priletel ďalší vták, podobný tomu prvému a znovu im pripomínal, prečo sú tu. Oni ho však zahnali so slovami, že teraz majú predsa celkom iné starosti, tak nech im dá pokoj. Iba niektorých okrídlený posol potešil. No bodliaky sa opäť ujali slova. Radili: „Teraz si robte zásoby vody, aby ste prežili i tie najväčšie suchá.“ A mnohé uverili a hromadili vodu ako sa len dalo. Zároveň vďaka tomu i značne vyrástli. Dni ubiehali a pôda pomaly presychala. Rastliny boli ešte dlho zelené. Tie veľké vďaka zásobám vody, tie malé preto, že boli v tieni tých veľkých. Nakoniec sa minuli i posledné zásoby vody a rastliny aj kvôli svojej veľkosti už nemali dostatok síl na udržanie sa. Začali vädnúť a o niekdajšej kráse nemohlo byť ani reči. Zrazu sa objavil majiteľ poľa. Smutne pozerá na svoje pole plné bodľačia. Aké dobré semeno to bolo, a čo z neho vzišlo! Rastliny precitli a pochopili, aký falošný vzor nasledovali. Len niektoré sa nenechali oklamať a posilnené varovaním vtákov snažili sa mať na pamäti to, prečo boli vysiate. Tie on ľahko spoznal a vzal spomedzi ostatných, aby ich presadil. Pole pooral a na jar, keď ustúpili mrazy, zasadil tieto rastlinky do novej pôdy.

INFORMAČNÍ A METODICKÁ PODPORA

zemědělského poradenství

Poradenství je nejvhodnější cestou pomoci podnikatelům v zemědělství při zavádění vhodných postupů hospodaření respektujících zásady ochrany životního prostředí, ochrany zdraví, nezávadnosti potravin, řádného zacházení se zvířaty a bezpečnosti práce do provozních podmínek podniku.

Pro potřebu institucionální opory vyvíjecího se poradenského systému ministerstvo zemědělství v roce 1999 zpracovalo koncepci zemědělského poradenství. V ní jsou definovány základní funkce poradenství a rovněž tzv. poradenství ve veřejném zájmu, jehož hlavními charakteristickými znaky jsou všeobecná dostupnost a nediskriminační princip. Poradenský systém MZe ČR měl do roku 2004 dvě složky. Zahrnoval činnost státních poradců začleněných do organizační struktury tří zemědělských výzkumných ústavů a dále činnost privátních poradců, akreditovaných ministerstvem. Poradenství ve veřejném zájmu bylo prostřednictvím poradenských programů podporováno a řízeno odborem výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe ČR. Metodickou, vzdělávací a informační podporu systému a koordinaci aktivit zajišťoval Ústav zemědělských a potravinářských informací. Poradenský systém ministerstva zemědělství prošel několika změnami, musel reagovat na vstup ČR do EU a jeho podpora byla začleněna do Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 (PRV). Zemědělci mohou pro nákup poradenských služeb,

poskytovaných akreditovanými privátními poradci, v současné době využít opatření PRV s názvem „Využívání poradenských služeb“.

Přenos adresných informací od roku 2005 zabezpečuje 13 Krajských informačních středisek pro rozvoj zemědělství a venkova a od r. 2007 je rovněž poskytována metodická podpora poradenských aktivit. Přenos informací prostřednictvím KIS i metodická podpora jsou financovány a řízeny prostřednictvím dotačního programu MZe 9. F – Podpora poradenství v zemědělství.

Krajská informační střediska pro rozvoj zemědělství a venkova (KIS)

Náplň činnosti KIS byla podrobněji popsána v Zemědělské škole č. 6/2005. Jde o otevřený systém poskytování informací cílovým skupinám a jednotlivcům zvláště o prioritách a opatřeních Společné zemědělské politiky a také informací souvisejících s poradenským systémem.

Struktura informačního působení středisek KIS v roce 2007

Středisko KIS	Webové stránky		Semináře		Písemně	
	počet článků	sledovanost	počet seminářů	počet účastníků	počet tiskovin	počet účastníků
Ústecký kraj	2 148	588 908	31	2 484	43	15 093
Plzeňský kraj	918	520 051	7	474	14	3 760
Jihočeský kraj	647	321 690	17	1 486	10	1 795
Královéhradecký kraj	573	3 497 994	15	952	14	2 020
Karlovarský kraj	2 673	217 635	14	356	11	2 475
Olomoucký kraj	2 487	661 572	30	1 239	394	3 731
Pardubický kraj	3 034	5 800 375	19	1 552	14	4 606
Kraj Vysočina	1 065	2 649 542	17	792	12	9 504
Moravskoslezský kraj	2 123	350 858	-	-	-	-
Středočeský kraj	493	498 932	5	538	19	850
Liberecký kraj	881	231 800	10	304	-	1 600
Zlínský kraj	191	270 336	2	85	-	3 455
Jihomoravský kraj	2 116	1 844 625	20	480	27	2 735
Celkem	19 349	17 206 510	187	10 742	558	51 624

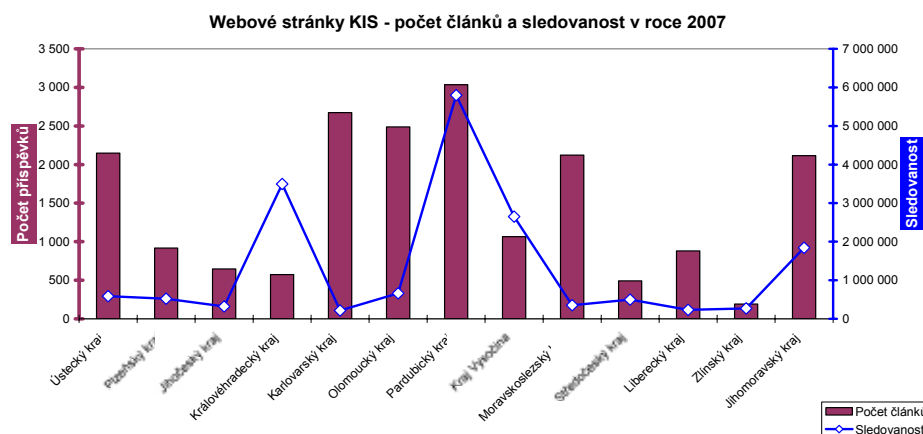
Důležitou formou činnosti KIS je i informační spolupráce s regionálními iniciativami a akčními skupinami. Cílovými subjekty informačních aktivit jsou především zemědělské podnikatelé a jejich profesní sdružení, regionální iniciativy rozvoje venkova a nevládní organizace s rezortním zaměřením (zemědělství a venkov a ochrana spotřebitele).

KIS informace poskytují prostřednictvím webových stránek, informačních zpravodajů (zasílaných v elektronické podobě e-mailovou poštou ale i písemně) dále jsou poskytovány osobní konzultace převážně v sídlech KIS a rovněž telefonicky a prostřednictvím SMS jsou uživatelé informováni především o konaných akcích v oboru činnosti KIS.

V roce 2008 střediska KIS zahájila 4. rok své činnosti. Přestože cílem činnosti KIS není zvyšování počtu poskytovaných informací, poptávka po informační činnosti vedla ke změnám struktury a k postupnému zvyšování objemu

informací a jejich sledovanosti. Dokumentovat to lze např. nárůstem počtu zhlédnutí zveřejněných článků. Za první rok činnosti (do poloviny r. 2006) zhlédlo články publikované na webových stránkách KIS téměř 4 miliony čtenářů. Za celý rok 2006 to bylo přes 8,5 milionu čtenářů, v r. 2007 již přes 17 milionů čtenářů. Podobný vývoj byl i v oblasti ostatních forem informačního působení. Přehled informačního působení KIS je uveden v následující tabulce a grafu.

Počty článků publikovaných redakčními systémy jednotlivých informačních středisek však nelze zvolit za měřítko úspěšnosti středisek. Jednotlivé kraje se velmi liší počty zemědělských podnikatelů, výměrou zemědělské půdy, zaměřením zemědělské výroby a rovněž venkov se potýká s odlišnými problémy. Obecně se dá říci, že informační činnost středisek je úspěšná. O kvalitě jejich práce svědčí sledovanost všech informačních výstupů.

Osobně	Telefonicky	E-mailem			SMS	Ostatní	
počet účastníků	počet účastníků	počet informačních materiálů	počet účastníků	celkový počet odeslaných infor. e-mailů	počet SMS	počet akcí	počet účastníků
2 209	2 269	157	1 405	-	4 665	20	1 298
240	269	-	121	-	0	27	1 308
304	94	11	1 480	-	0	-	1 530
245	370	-	2 200	-	7	28	7 675
-	-	-	-	-	-	-	-
1 633	1 351	5 628	2 610	-	199	2	8 000
480	773	19	5 776	-	50	6	2 114
255	600	983	1204	-	0	6	1 583
-	-	-	-	-	-	-	-
171	280	-	234	-	30	20	360
73	27	-	-	-	-	48	4 031
703	1 992	-	1 786	-	-	4	3 500
1 189	1 657	-	-	-	50	94	8 476
7 502	9 682	6 798	16 816	1 252 628	5 001	255	39 875

Metodická podpora poradenství

Přenos informací v r. 2007 doplnila také nabídka metodických pomůcek a postupů. Od konce roku 2006 byl nový dotační program intenzivně připravován. Zahájen byl v březnu 2007 příjmem žádostí spolu s projekty na tvorbu metodických pomůcek zaměřených na transfer poznatků vědy a výzkumu do praxe. Žadatelé v programu jsou vysoké školy a subjekty, které mají v předmětu činnosti výzkumnou činnost a jsou zaměřeny na resortní působnost.

V roce 2007 bylo v programu podáno 25 projektů spolu se žádostí o podporu, vybráno a realizováno bylo 19 projektů od 10 žadatelů. Vytvořené metodické pomůcky měly převážně písemnou formu (s elektronickou verzí), dále byl vytvořen jeden počítačový program a jedna dynamické webové aplikace. Tištěné metodiky byly vydány v nákladu do dvou tisíc výtisků, distribuovány uživatelům (zemědel-

ské veřejnosti, akreditovaným poradcům MZe, zemědělským školám atd.) a jsou rovněž k dispozici na webových stránkách **www.agroporadenstvi.cz**, v záložce „expertní systémy a metodiky“.

V roce 2008 se zvýšený zájem ze strany zpracovatelů metodik i uživatelů odrazil ve vyšším počtu projektů. K 31. 3. 2008 bylo podáno 36 projektů, které byly do konce dubna vyhodnoceny, a protože prostředky vyčleněné na tento program jsou ve stejné výši jako v loňském roce, může být vybrán pouze přibližně stejný počet projektů.

Informační a metodická podpora poradenství je kromě přímé podpory poradenských aktivit (poskytované např. pomocí PRV) další formou pomoci zemědělským podnikatelům a venkovu. Její úspěšnost je možné měřit sledovaností výstupů informační a metodické činnosti. Výsledky dosažené v minulém období lze hodnotit jako velmi dobré.

Ing. Josef Dvořák
MZe ČR

RŮST CEN ROPY ZDRAŽÍ POTRAVINY

Ceny zemědělských výrobků by letos kvůli růstu cen ropy měly vzrůst o pět až deset procent. Do jaké míry se růst nákladů promítne do cen potravin ale bude záležet na trhu.

Ceny, jak se domnívám, neporostou rovnoměrně, nemělo by takřka zdražovat obilí. Ceny obilí by mohly dokonce klesnout. Vývoj na světových trzích tomu nasvědčuje. Doma, v České republice očekáváme dobrou až abnormální úrodu. Tím se dá mluvit o určité stabilizaci cen u obilí. Přesto i na ni bude mít letos vliv růst cen paliv.

Na zemědělství připadá téměř třetina celkové spotřeby nafty v České republice. Cena ropy se do cen zemědělských komodit promítá přes cenu nafty a dusíkatých hnojiv, která se vyrábějí ze zemního plynu. Při růstu ceny litru nafty o korunu se celkové náklady zemědělců zvýší o půl miliardy korun. Tuto skutečnost propočítal Zemědělský svaz, na jehož čísla se dlouhodobě můžeme spolehnout, protože jsou často přesnější než údaje, které vydává Český statistický úřad. Loni se náklady českých zemědělců pohybovaly kolem 105 miliard korun. Podle našich zjištění se podíl nákladů na naftu na celkových nákladech za poslední rok

zvýšil odhadem z pěti na deset procent. Nejnáročnější na spotřebu nafty jsou pochopitelně polní plodiny, u kterých se provádí orba, hlavně jsou to obiloviny, cukrová řepa a brambory.

Dusíkatá hnojiva představují většinu používaných hnojiv. Nejvíce zemědělci hnojí na jaře a na podzim. Letos na jaře byla cena hnojiv ve srovnání s loňským rokem dvojnásobná. Jak našim lidem potvrzuje praxe, v České republice se spotřebuje 120 litrů nafty na hektar zemědělské půdy. Za poslední rok stoupla cena nafty zhruba o pět korun za litr (cena nafty se od loňského května zvedla z 27,8 koruny na 32,3 Kč/litr), náklady na naftu budou tedy na jeden hektar přibližně o 600 korun vyšší. Průměrný výnos z jednoho hektaru je přitom 20 tisíc korun.

Tato čísla tedy napovídají tomu, že bohužel na růstu cen potravin budou mít u nás paliva rozhodně vliv.

Ing. Jan Veleba
prezident AK ČR

EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA V EURÓPSKOM KONTEXTE

Program GRUNTVIG – ďalšie vzdelávanie pracovníkov v oblasti vzdelávania dospelých

Cieľom programu Grundtvig – mobilita jednotlivcov, je zvýšenie kvality celoživotného vzdelávania pracovníkov, ktorí pracujú v inštitúciách pre vzdelávanie dospelých, a to účasťou na školeniach v zahraničí. Prostredníctvom získaného grantu si účastníci majú možnosť zlepšiť svoj profesijný rozvoj a pochopiť v širšom kontexte celoživotné vzdelávanie v Európe.

Vzdelávanie v rámci podprogramu Grundtvig sa realizuje v inej európskej krajine a môže mať formu:

- štruktúrovaného kurzu pre pracovníkov pôsobiaceho vo vzdelávaní dospelých s výrazným európskym zameraním z hľadiska predmetu školenia a profilu prednášajúcich a účastníkov, ktorý zvyčajne trvá minimálne 5 plných pracovných dní;
- neformálneho školenia, ako je stáž alebo hospitácie v organizácii pôsojacej v oblasti vzdelávania dospelých alebo vo verejnej alebo mimovládnej organizácii zapojenej do vzdelávania dospelých;
- účasti na európskej konferencii alebo seminári, organizovanými sieťou Grundtvig, projektom Grundtvig, národnou agentúrou alebo európskym združením pôsobiacim v oblasti vzdelávania dospelých, pričom sa predpokladá, že účasť na tejto aktivite bude viesť k dosiahnutiu vyššie uvedených cieľov.

Agroinštitút Nitra, ako inštitúcia pre vzdelávanie dospelých, spĺňa kritériá cieľovej skupiny pre získanie grantov na individuálne ako aj skupinové mobility prostredníctvom programu Grundtvig. Ako jeho zamestnankyni mi to umožnilo uchádzať sa o grant na individuálnu mobilitu cez podprogram Grundtvig.

Po predložení žiadosti na Národnú agentúru a po úspešnom výberovom konaní som získala grant na kurz „Efektívna komunikácia v európskom kontexte“, ktorý som absolvovala v dňoch 2.–8. 3. 2008 na Jazykovej akadémii Anglolang v meste Scarborough, ktoré je situované na prekrásnom North East pobreží Yorkshiru vo Veľkej Británii. Anglolang (www.anglolang.co.uk) je medzinárodná anglická jazyková škola, ktorá bola založená v roku 1985 a za uvedené obdobie dosiahla medzinárodné uznanie v realizovaní kvalitných kurzov jazyka anglického pre spoločnosti, vzdelávacie inštitúcie, organizované skupiny a jednotlivcov.

Obsah kurzu, ktorý v marci zorganizoval Anglolang, bol zameraný na rozvinutie efektívnej komunikácie účastníkov v anglickom jazyku v nasledovných oblastiach: rokovanie s partnerom, telefonovanie, organizácia schôdzí, prezentácie, obchodná korešpondencia, spoločenské správanie

a komunikačné zručnosti v rôznych spoločenských situáciách. V rámci kurzu boli využité aktivity na podporu výučby všetkých účastníkov s rešpektovaním odlišností a prístupov v spôsobe výučby. Kurz sa realizoval formou workshopov, seminárov, simulačných hier, diskusií vo dvojiciach, prípadových štúdií. V priebehu výučby bola využívaná interaktívna tabuľa a videoukážky. K dispozícii bola počítačová miestnosť s internetovým pripojením. V rámci kurzu sa uskutočnila aj prehliadka mesta Scarborough a exkurzia do komunitného strediska pre rozvoj ľudských zdrojov vo Falsgrave. Na záver kurzu mal každý účastník urobiť prezentáciu na ľubovoľnú tému v power-pointe.

Pred absolvovaním pobytu vo Veľkej Británii bolo podmienkou absolvovať e-learningovú on-line predprípravu formou testov a cvičení zameranú na zdokonalenie komunikačných zručností v anglickom jazyku. Tieto sme zasielali inštruktorom, ktorí nám ich opravili a skomentovali. E-learningová predpríprava bola prospešná aj z hľadiska získania učebných materiálov. Okrem toho si účastníci snažili zdokonaľiť svoje vedomosti o kultúrno-historických a geografických danostiach hostujúcej krajiny a mesta Scarborough.

Scarborough – jedno z prvých prímorských letovísk v Anglicku, mesto priateľské, bezpečné a rušné, atraktívne pre návštevníkov viac ako 3 storočia. Jeho história je známa od čias Rímskej ríše. Dnešné Scarborough je moderné mesto s rozľahlými záhradami a stromoradiím, lemujúce chodníky uprostred úžasnej scenérie dvoch zálivov so stredovekými hradmi na vysokých skalných bralách. Objavenie minerálnych prameňov v 17. storočí viedlo k vybudovaniu kúpeľov, a tak sa mesto stalo vyhľadávaným kúpeľným miestom aj po stránke oddychu a relaxu. Mesto je rozdelené do dvoch unikátnych štvrtí, oddelených zeleným výbežkom, na ktorom stoja majestátné ruiny Scarborough Castle. Hrad stojí na výbežku blízko bývalej vikingskej osady. Neskôr tu bola rímska pevnosť a signálna veža a jeho strohé zvyšky stoja vysoko na Castle Rock Hedland, dominujúce dvom rozdeleným pobrežiam. Z dobre situovaných hradieb máte skvelý výhľad na severnú aj južnú pláž. V letných mesiacoch sa tu konajú rôzne podujatia a festivaly oslavujú-

ce dni minulosti, ktoré tvorili v Scarborough dejiny. V blízkosti ruín Scarborough Castle je stredoveký Church of St. Marry, kde bola v roku 1849 pochovaná Anne Brontë, najmladšia z troch literárne známych sestier. Prišla do Scarborough v nádeji, že morský vzduch by mohol oživiť jej zdravie. Je tu veľa múzeí a galérií, vrátane Scarborough Art Gallery a Wood End Museum, divadiel, reštaurácií. Každý rok sa v Scarborough koná veľa podujatí, ku ktorým patria aj Battle of Trafalgar Week a Pirates Week v auguste, kto pozná Scarborough Fayre, vie, že mesto a jeho okolie sú slávne festivalmi. Stephen Joseph Theatre, ktoré v roku 2005 oslávilo svoje päťdesiatiny, je pamiatkou medzinárodného významu, domovom Alana Ayckbourn, popredného anglického autora divadelných hier.

Výučba jazyka priamo v Anglicku znamená aj nové priateľstvá. V Angolande máte príležitosť stretnúť ľudí z celého sveta a spoznať srdečných Yorkshirských obyvateľov, s ktorými zostanete v neustálom kontakte. Pobyt v Anglicku splnil moje očakávania aj po odbornej stránke. Som toho názoru, že zdokonalenie komunikačných zručností v anglickom jazyku je pre zamestnancov našej organizácie veľmi dôležité, pretože nám otvára priestor pre zapájanie sa do medzinárodných projektov, konferencií, workshopov a výmenu skúseností v oblasti ďalšieho vzdelávania na medzinárodnej úrovni.

Ing. Helena Mičková, PhD.
Agroinštitút Nitra

FINANCOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

pomocí úvěru a leasingu

Výhody a nevýhody bankovních úvěrů

Bankovní úvěr přináší následující **výhody**:

- Přijetí bankovního úvěru umožní dosáhnout větší pružnosti v kapitálové struktuře podniku a podnik může rychleji reagovat na stále se měnící podmínky na trhu, což následně vede k vyšší tvorbě finančních zdrojů.
- Podmínky poskytnutí bankovního úvěru jsou sjednávány individuálně, podle konkrétních podmínek a situace podniku. Podnik, který získá od banky dobré hodnocení, může získat levnější zdroje než podnik se špatným hodnocením. K tomu napomáhá i existence úvěrových registrů.
- Placené úroky představují za podmínek stanovených právní úpravou daňově uznatelný náklad, v případě ziskovosti podniku lze využít úrokového daňového štítu.

Bankovní úvěr přináší následující **nevýhody**:

- Lze jimi získat pouze omezený objem finančních prostředků. Banka většinou nepůjčuje prostředky v rozsahu celé investice, ale vyžaduje spoluúčast žadatele o úvěr na financování dané investice.
- Přijetí bankovního úvěru vyžaduje jištění ve formě zástav majetku. Banka se tak chrání před platební neschopností dlužníka. Podnik tak ztrácí možnost volně disponovat s věcmi, které slouží jako zástava.
- Výnosy a jistina musí být hrazeny včas, bez ohledu na to, zda podnik dosahuje zisku nebo ztráty.

- Věřitelé mohou klást podniku určité omezující podmínky.

Výhody a nevýhody leasingového financování

Leasingové financování přináší následující **výhody**:

- Při pořizování předmětu leasingu není nutný kapitál na jednorázové vynaložení všech prostředků na investici. Umožňuje podniku, aby zaváděl do provozu nové investice, zlepšoval tak kvalitu majetku, kterou má k dispozici a dále zvyšoval svoji konkurenční pozici na trhu. Kapitál pak může firma použít pro jiné účely.
- Leasingové společnosti nabízejí celou řadu způsobů splácení. Je možno dohodnout, aby splátky odpovídaly skutečným výkonným parametrům zařízení. To v praxi znamená, že nájemce splácí jen tolik, kolik předmět leasingu produkuje nebo jaký finanční objem předmět leasingu realizuje. Je možné také dohodnout nepravidelné splátky, například pokud je majetek využíván jen během sezóny. Řada leasingových smluv má méně restriktivních ochranných ujednání než dohody o termínovaných půjčkách.
- Vyřízení leasingové smlouvy může být rychlejší než získání úvěru. Leasingová společnost má podrobný přehled o situaci na trhu a může snadněji majetek, který odebere nájemci, na trhu prodat. Velkou výhodou je minimální zajištění.

- Jednou z výhod je, že leasingové splátky mohou být za podmínek definovaných daňovými zákony zahrnovány do nákladů a snižovat tak daňový základ. Nelze ovšem říci, že zahrnování leasingových splátek do nákladů činí tento typ financování výhodnějším než jiné druhy financování.
- Nájemce využívá majetek, aniž by musel podstupovat riziko spojené s jeho pořízením a vlastnictvím. Leasingová společnost nese obvykle riziko inflace.
- V praxi jsem se setkal s tvrzením, že dluh z financování majetku formou leasingu nezvyšuje míru zadlužení podniku. Jde pouze o jakousi zdánlivou výhodu, kdy se sice leasing neprojevuje jako cizí zdroj v rozvaze, ale musí být uveden v příloze účetní závěrky.

Leasingové financování přináší následující **nevýhody**:

- Náklady mohou být vyšší než v případě financování úvěrem. Toto se týká zejména podniků s vysokou ren-

tabilitou a důvěrou investorů, které mají šanci získat poměrně levně úvěry.

- Majetek, který přechází do rukou nájemce, bývá značně odepisovaný. Vzhledem k malé možnosti tento majetek dále odepisovat, ztrácí podnik výhodu daňově uznatelných nákladů, kterými jsou právě odpisy.
- Leasingová společnost se snaží přenést některá vlastnická rizika na nájemce. Např. v případě odcizení nebo poškození, pokud není poskytnuta plná náhrada od pojišťovny, nájemce v podstatě uhradí tuto vzniklou škodu.
- Při vypovězení smlouvy může požadovat leasingová společnost poměrně vysoké penále.
- Leasingová společnost se může dostat do špatné finanční situace. Tyto okolnosti mohou pro nájemce představovat riziko, že bude muset vrátit předmět pronájmu a pak žádat o patřičnou kompenzaci.

Ing. Jan Kopáček
Regionální pracoviště ÚZPI Tábor

ZELENINA – BLÍZKÁ ČI VZDÁLENÁ?

Od listopadového čísla jsme Vám v Zemědělské škole nabízeli na pokračování rozsáhlejší článek, který se zabýval otázkami marketingu a řízeného prodeje zemědělských produktů. V následujícím příspěvku na tuto problematiku volně navazujeme zkušenostmi z ekofarmy Ctiboř.

O důležitosti zeleniny v našem jídelníčku dnes už asi není třeba nikoho přesvědčovat. Jenomže – není zelenina jako zelenina... Ta krásná, lesklá, sytě barevná zelenina ze supermarketů skrývá jistá úskalí. Je většinou pěstována ve velkém, chemicky důkladně ošetřovaná a dováží se k nám z velkých vzdáleností. Aplikujeme-li selský rozum, může mít taková zelenina stejně blahodárný vliv na naše tělo i duši jako zelenina pěstovaná s láskou, chemicky neošetřovaná a vyrostlá někde v našem dosahu (do 50 km)? Chceme-li zůstat u pragmatických měřítek, pak obsah reziduí (zbytkové látky po chemických ošetřeních) není vůbec zanedbatelný, stejně jako úbytek čerstvosti a následná ztráta vitamínů a kvality celkově, o energetických zdrojích na pěstování a dopravu nemluvě.

Nabízí se nám však možnost jiného řešení, než nákupy v obchodech se zeleninou či supermarketech?

Dobrou zprávou je, že řešení existuje, a to v podobě tzv. nákupů ze dvora. Bylo by ideální, kdyby každá domácnost, která nemá možnost si alespoň část zeleniny vypěstovat sama, mohla mít svého dodavatele – přímého pěstitele. Zatím však, bohužel, nepanuje mezi lidmi ani dostatečná

uvědomělost – a tedy poptávka – a není ani dostatek „zeleninových sedláků“.

Náš statek patří mezi několik málo farem, které se snaží tuto alternativu zákazníkům nabídnout. Věříme, že malých farem rodinného typu pěstujících kvalitní zeleninu pro lidi z měst, bude přibývat. Proto bychom se také rádi podělili o naše první zkušenosti, byť zatím sporé, jelikož zeleninu pěstujeme a rozvážíme teprve druhým rokem. Navíc se to učíme v místech, kde by se zelenině z pohledu klasického zemědělce nemělo vůbec dařit – na Vysočině. Jenže právě lidé z Vysočiny potřebují zeleninu vypěstovanou v jejich okolí, protože jim pomáhá vytvářet tu správnou houževnatost pro zdejší chladnější klima.

Jak to tedy u nás funguje? Každý týden v určitý den sklídíme, co právě dozrává, a rozdělíme zeleninu do krabic pro zákazníky, kteří nás objevili pomocí letáček, přes osobní kontakty nebo na internetu. Nejsme v tuto chvíli schopni vyřizovat jednotlivé objednávky, protože je to pro nás – vzhledem k omezeným lidským zdrojům na farmě – organizačně náročné. Snažíme se tudíž vychovávat zákazníky k tomu, aby se naučili využívat zeleniny, která je právě

v sezóně. Individuální požadavky našich odběratelů však do jisté míry samozřejmě zohledňujeme. Množství zeleniny v krabici přizpůsobujeme počtu osob v domácnosti, a pokud někdo třeba nemá rád kopr, tak mu ho prostě neposíláme. U každého zákazníka si tedy vedeme záznamy, co nechce dodávat, ale jinak dodáváme, co se momentálně sklízí. Velký důraz klademe na čerstvost námi dodávané zeleniny. Sklízíme proto od brzkého rána, abychom kolem poledne doručili bedýnky (zatím používáme obyčejné papírové krabice) už na místo určení. Zatím to funguje tak, že zeleninu vozíme na smluvená místa pro více odběratelů, anebo ji dodáváme zákazníkům přímo domů – podle trasy a možností.

Naším plánem do budoucna je přidat k sortimentu i právě dozrávající ovoce a zavést proutěné koše na výměnu. Pro-

blémem trochu zůstává zima a brzké jaro, kdy je nutné mít dostatek uskladněné zeleniny, abychom mohli zásobovat naše odběratelské domácnosti i v tomto období, ale věříme, že i v tomto ohledu brzy nasbíráme dostatek zkušeností a budeme schopni naše zákazníky dostatečně zásobovat až do doby první sklizně dalšího roku. Lidé nás také často žádají o recepty na méně známé druhy zeleniny, jako jsou například tuřín, mangold, vodnice nebo kadeřávek. Ucelenou kolekci receptů třeba na internetu zatím nemáme, informace nicméně podáváme jednotlivě, případně zveme zákazníky přímo k nám na farmu na kurzy vaření, např. na víkendové kurzy speciálně zaměřené na zpracování sezónní zeleniny.

Kontakty: ekofarma.ctibor@seznam.cz
<http://www.ekofarma-ctibor.cz/>

Hana Habermannová
ekofarma Ctibor, Pelhřimovsko

NOVÉ FINANČNÍ NÁSTROJE A METODY ŘÍZENÍ

pro zkvalitnění lesnického školství a ochranu životního prostředí

Vstup České republiky do EU otevřel nové prostory pro zkvalitnění našeho vzdělání, možnost rozšířeného poznání nových metod a postupů. Je nebytně nutné udržet si současné postavení v oblasti vzdělanosti našich obyvatel, zejména pak naší mladé generace. Je nutné využívat nejnovější metody, postupy a zhodnotit veškeré možnosti, jak upotřebit v současnosti finančně dostupné instrumenty s následným poznáním v těch oblastech, kde naše školství má sice rozsáhlá zpracovaná kurikula pro vzdělání, ale kde se stále více vzdalujeme od moderních směrů současnosti.

Pokud sleduji výsledky ze zahraničních stáží a studijních cest, pak v řadě případů jsou málo přínosné nebo i zcela chybí a přínos pro naše školství je malý. Lepší situace je v oblasti jazykových znalostí, dále i v oblasti odborných předmětů, než v oblasti sociálních či manažerských oborů.

V r. 2007 jsem se zúčastnil několikadenního školení pro členské státy EU, které bylo zaměřeno na životní prostředí a úspory energií. Školení probíhalo na Maltě v St. Julians a bylo zaměřeno zejména na nové metody řízení a realizaci grantových projektů, využití vhodné strategie přípravy či použití a využití supervize. Jelikož se (s výjimkou některých zdravotnických projektů) o možnostech rozšíření užití metody supervize v našem státě i v našem vzdělávání

jen velmi sporadicky informuje, zaměřil jsem svůj článek na tuto neprávem opomíjenou metodu, která je i v pedagogickém procesu velmi přínosná, dosud málo využívaná a její studium je i pro lesnické a zemědělské školství dosud nepropracované.

Co rozumíme pod pojmem SUPERVIZE

Tento termín se původně používal v anglicky mluvících zemích a v ekonomickém prostředí a znamenal dohled, případně kontrolu. Dnes se pojem používá v dalších oborech jako je školství, řízení lidských zdrojů a organizací – zde je často užíván i pojem mentoring nebo conselling. Tyto pojmy v češtině označované jako koučování znamenají obecně „činnost poskytování rady při procesu se zaměřením na určitý cíl“ a zahrnují čtyři stěžejní činnosti:

Řízení – poskytování návodu – podpora – delegování. Dále sem náleží i instruování a hodnocení školeného pracovníka či studenta o výsledcích jeho práce. Práce je řízená tzv. patronem či mentorem, který mimo vlastní hodnocení studenta má další význačnou úlohu při rozvíjení talentu daného studenta či při tzv. „otevírání dveří“ vytvářením příležitostí pro růst.

Funkce a cíle supervize

Obecně musí supervize získat přehled, a to ve třech základních rovinách:

- a) v administrativní rovině stanovit cíle, hodnocení efektivity, zvládnutí celkového objemu práce
- b) ve vzdělávací rovině, která musí být orientovaná na profesionální zájmy studentů i požadavků školy (organizace), zavádění nových přístupů ke studiu
- c) v podpůrné rovině – vhodně volenými způsoby poskytovat emoční podporu a zvládání stressových situací

Základní cíl jakékoliv organizace je ujasnění poslání pracoviště či školy:

- a) k prevenci syndromu vyhoření pracovníka či studenta (viz dále)
- b) k prevenci přepracování
- c) k účinnému zacházení s lidským potenciálem
- d) ke zvládnutí pocitů viny či bezmoci
- e) ke korekci neefektivních postupů
- f) k verifikaci správnosti postupu při práci se skupinou či jednotlivcem
- g) ve stanovení priorit v rámci činnosti v organizaci
- h) při řešení pracovních problémů

Syndrom vyhoření

Syndrom vyhoření (burn-out syndrom) představuje stav mysli a ohrožuje nejvíce ty pracovníky (studenty, kolegy), jejichž práce je závislá na mezilidské komunikaci. Tento syndrom je popisován jako duševní stav, kdy je člověk emocionálně, duševně i tělesně unavený, má pocit beznaděje, ztrácí zájem o práci. Chybí radost ze života, z úspěchu. Nastupuje nedůvěra k ostatním, cynismus, pocit vlastního selhávání, rezignace, nízká pracovní morálka, mizí nadšení pro konanou práci. Prevencí proti tomuto stavu je vytváření vhodnějšího tvořivého prostředí, využití týmové práce, či zlepšení organizační kultury v učící se organizaci.

Rozvojová supervize

Tento termín je zaměřen na poznání ve školeních, kde pracovníci či studenti jsou školeni, jak jinak chápat a jednat či zaujímat závěry v situacích s kolegy či spolužáky s cílem zvýšení profesionální kompetence, podpoření profesionálního růstu. Nezbytné je i vyvážení nejdůležitějších aspektů, a to z hlediska individuálních potřeb, z pohledu na potřeby vyváženosti v týmové práci a zajištění celkové vyváženosti v práci celé organizace. Jen takto lze zajistit optimální řešení v měnících se podmínkách v dané oblasti sledování v dnešní společnosti.

Balintovská skupina

Tento typ supervize je zaměřený na vztah mezi pracovníkem pomáhající profese (poradce, lektor) a studentem. Hlavním pracovním nástrojem je osobnost pomáhajícího a jeho vztah v procesu pomoci. Při balintovské skupině se soubor profesionálů (6–10 nejlépe různých profesí či zaměření) zabývá vztahem pracovník – klient či pedagog – student a kultivují tak jejich reflexní práci. Je kultivováno naslouchání, empatie, porozumění a jsou ověřovány nové poznatky o tomto vztahu. Používá se obvykle následující struktura:

- Definování vztahového problému.
- Otázky, jimiž si skupina doplňuje relevantní údaje.
- Fantazie, kde skupina verbalizuje svoje pocity či představy.
- Řeší náměty, „co bych konal na tvém místě“.
- Vyjádření předkladatele případu, který zajišťuje zpětnou vazbu.

Autorem této metody je Michael Balint – původem maďarský psychoanalytik, později naturalizovaný Angličan, který řešil tuto metodu na vztahu lékař – pacient. Předností při pracování v balintických skupinách je zejména univerzální jazyk, který je dostupný pro nejrůznější specializace, tedy i ve školské oblasti.

Supervize na úrovni organizací

V oblasti managementu se používá v supervizi pojem organizační kultura, kde rozhodujícím prvkem je její vnitřní motivace, která by měla spojit sdílené hodnoty mezi jednotlivými účastníky. Podmínkou úspěšného zavádění supervize na jednotlivých pracovištích je směřování k organizační kultuře „učící se organizace“, s otevřeným postojem k celoživotnímu učení – tento postoj je nezbytný i u vedoucích pracovníků.

Při této úrovni supervize musí být supervizor vzdělán i o oblasti strategie řízení. Často se zde s úspěchem využívají výsledky tzv. SWOT analýzy, která pomáhá zmapovat pozici organizace z pohledu vnitřních faktorů i vnějších podmínek. (Zkratka SWOT znamená: S – strengths – silné stránky organizace; W – weakness – slabé stránky organizace; O – opportunities – příležitost organizace; T – threats – ohrožení organizace)

Zhodnocením SWOT vycházíme z poznatků:

- a) co děláme dobře
- b) co nám nejde
- c) jaké příležitosti nacházíme pro naši organizaci
- d) co nás ohrožuje při budoucím vývoji

Jaká jsou naše očekávání od plánovaných supervizí? Zejména si ujasnit strukturu pozic jednotlivých pracovníků a jejich vztahů ve skupině – tedy podpora vzdělání, zvyšování profesionální kompetence pracovníků, revize cílů a poslání organizace. Nutné je stále vidět, že se jedná o proces napomáhání a nikoliv proces kontrolní.

Závěrečné shrnutí

V našem státě nemá supervize téměř žádnou tradici a jako samostatný obor není dosud koncipována. Navíc se potýkáme s nedostatkem zkušených supervizorů a vhodné kurzy chybí. Kurzy proběhly pouze v rámci PHARE s anglickými lektory (jen v sociální oblasti), a tak nezbyvá než získat poznatky ze zahraničních kurzů. Dále je několik vhodných tištěných publikací: Mc DERMENT, L. Supervize v sociální práci. Studijní materiály kurzu UK – FSV, Praha, 1997; BAY, R. H. Teams effizient führen, překlad D. Drmlová. Praha, Grada Publishing 2000; BÁRTA, J. Strategické plánování pro neziskové organizace. Praha. Nadace rozvoje občanské společnosti, 1997; Supervize – sborník textů z Europe Training, Malta. 2006.

Přesto jsou znalosti o supervizi velmi sporé, i když velmi potřebné. Vedle obecného rozšíření vzdělání je stále více u mnohých poskytovatelů finančních prostředků vyslovován požadavek užití poznatků supervize jako podmínky pro udělení grantů či dotací, zejména v rámci dotací v EU, a to jak z evropských zdrojů, tak i pro nejrůznější programy od EHP/ Norska, Švýcarska až po programy rozvoje v rámci přeshraniční spolupráce atd. Proto je žádoucí rozšíření učiva do učebních oborů i v oblasti lesnického školství, zabezpečení dostatečného týmu vhodných supervizorů, což by ovlivnilo vzdělanostní standart a možnosti využívání finančních prostředků.

Učitel'ský zpravodaj č. 7/2008 poukazuje, že do českého školství začínají téci velké peníze „tsunami desítek miliard korun“, které se „přivalí“ z fondů Evropské unie. Bylo by neodpovědné, abychom se na toto období řádně nepřipravili. Kurikulární reforma by neměla být odkládána a její vnitřní propracování je i pro střední odborné školy nezbytné. Při této reformě bychom neměli zapomenout na význam a postavení supervizí pro naše střední školství.

Čas pracuje proti nám!

Dr. Ing. Eugen Král, CSc.
Lesnická akademie Trutnov

ŠKOLENÍ MANAŽERŮ V PŘEROVĚ

CpKP střední Morava školilo manažery MAS z celého Slovenska

Ve dnech 26. a 27. února 2008 proběhlo v Přerově školení pro 21 vybraných potencionálních manažerů slovenských Místních akčních skupin (MAS). Odbornou náplň a organizační průběh školení zajišťovala nezisková organizace CpKP střední Morava (Centrum pro komunitní práci).

První den tohoto vzdělávacího bloku byl zaměřen na komplexní seznámení s iniciativou Leader, na získání praktických zkušeností z činnosti MAS a pochopení hlavní pracovní náplně manažera MAS. V rámci druhého dne se uskutečnilo školení tzv. Soft skills (znalosti v oblasti řízení, vedení a komunikace s lidmi, management). Na závěr byla zrealizována exkurze na území MAS Záhoří-Bečva a MAS Partnerství Moštěnka s cílem představit činnost a fungování těchto MAS se zdůrazněním jejich úspěchů v programu Leader ČR 2007 a ukázkami konkrétních podpořených projektů.

Vybraných 21 účastníků vzešlo z celkem 420 potencionálních členů MAS, kteří absolvovali sérii školení, která se

konala měsíc předem ve všech Vyšších územních celcích (VÚC) na Slovensku. Cílem těchto vzdělávacích bloků bylo připravit členy MAS na reálné aktivity při tvorbě projektů v oblasti iniciativy Leader a na vytváření sociálně-ekonomických partnerství v konkrétních regionech.

Na závěr slovenských školení se pomocí vědomostních dotazníků a řízeného pohovoru vybralo zmíněných 21 absolventů, kteří byli nejúspěšnější a zároveň nejlépe splňovali požadavky na manažera MAS. Vybraní kandidáti pak měli možnost zúčastnit se navazujícího školení v ČR a v Rakousku, aby mohli porovnat, jakým způsobem funguje iniciativa Leader v těchto dvou sousedních zemích.

Výsledky školení v ČR

Všichni úspěšní kandidáti, kteří se zúčastnili školení v Přerově, byli vyškoleni jako potencionální manažeři MAS, tedy jako vedoucí, kteří jsou zodpovědní za řádný chod a fungování MAS. Hlavním cílem školení bylo poskytnout všem účastníkům know-how v oblasti praktických zkušeností v přístupu Leader, které jim umožní plnohodnotné řízení jejich MAS. Neoddělitelnou součástí školení byli tzv. Soft skills, teda zručnosti, znalosti a vědomosti v oblasti řízení, vedení a komunikace s lidmi.

Průběh a program školení

V úvodu prvního dne zahájil celý vzdělávací blok ředitel CpkP střední Morava Roman Haken, který byl hlavní expert a garant školení z české strany. Potom následovaly jednotlivé presentace a praktická cvičení:

- **Stručný popis historie iniciativy Leader v ČR**
a zhodnocení současného stavu (Leader+, Leader ČR)
- **Definice MAS, místní partnerství – vznik a formování**
příklad MAS Partnerství Moštěnka, MAS Regionu Poodří, MAS Moravská cesta
- **Příprava Integrované strategie (chronologie postupu)**
shrnutí celého procesu (volba priorit, zapojení veřejnosti, atd.), monitorování, aktualizace strategie
- **Řízení MAS, organizační struktury MAS**
příklady konkrétních MAS (Zábřežsko, Horní Pomoraví, JEMAS)
- **Možnosti podání projektů z MAS do osy IV. Leader v rámci EAFRD**
chronologie celého procesu: strategický plán Leader, vyhlášení výzev, výběr konkrétních projektů, atd.
- **MAS úspěšná v Leader+ (Kyjovské Slovácko)**
obecná presentace MAS, představení úspěšné Leader strategie, popis vybraných a podpořených projektů
- **MAS úspěšná v Leader ČR (MAS Partnerství Moštěnka)**
obecná presentace MAS, představení úspěšného Leader záměru, popis vybraných a podpořených projektů

- **Profil správného manažera** (manažerské dovednosti) facilitace, brainstorming, zapojování veřejnosti

– Projekt INNOREF

spolupráce a výměna zkušeností 4 regionů – Mikroregion Hranicko, region Západní Řecko, region Friuli Venezia Giulia a region Umbria (oba Itálie) a představení subprojektů

- **Projekty Leader** – zkušenosti z Irska

Po ukončení vzdělávacího programu prvního dne byl pro manažery slovenských MAS a pro přednášející experty uspořádán společenský večer za účelem navazování budoucích partnerství a pracovních kontaktů.

Druhý den proběhl vzdělávací kurz v oblasti Soft skills. Odpoledne se pak uskutečnila exkurze na území MAS Záhoří-Bečva a MAS Partnerství Moštěnka, které byly obě úspěšné v programu Leader ČR 2007 a mohly tak nabídnout širokou ukázkou zrealizovaných projektů.

Nejprve se navštívila obec Veselíčko (MAS Záhoří-Bečva), kde si manažeři MAS prohlédli zámecký park a multifunkční stroj na údržbu místních travnatých ploch, který byl pořízen v rámci projektu „V zámeckém parku nově posečeno“. Další zastávkou byla obec Líšná (MAS Partnerství Moštěnka), kde byl představen projekt „Chceme být lepší – rozvíjíme své zájmy“. V tomto případě se jednalo o kompletní rekonstrukci interiéru společenské místnosti SDH Líšná. Exkurze se zúčastnil také předseda MAS, podnikatel Pavel Zakopal, který předvedl zemědělskou techniku pořízenou také díky úspěchu v programu Leader ČR 2007.

Na závěr exkurze se slovenští manažeři MAS přesunuli do mateřské školy v Líšné, kde se prostřednictvím prezentací dozvěděli bližší informace o obci Líšná, MAS partnerství Moštěnka a projektu „Mladí pro venkov – venkov pro mladé, nové síly pro oživení vesnic“.

Celé školení bylo realizováno pod gescí Ministerstva pôdohospodárstva SR, které bude vydávat odborné certifikáty o absolvování tohoto kurzu. Podrobnější informace o celém školení naleznete na www.skoleniamas.sk.

Ing. Marek Zábranský
CpkP střední Morava, Přerov

PREZENTACE ZAHRANIČNÍCH STÁŽÍ

Několik příjemných hodin jsme strávili se studenty 2. a 3. ročníků VOŠ a Střední zemědělské školy v Benešově. Ti starší prezentovali svůj půlroční pobyt v cizině na farmách v Evropě a v Americe a ti mladší, kteří je budou právě v těchto dnech následovat, se dozvěděli poslední důležité a praktické informace.

Co všechno naši „vošáci“ zvládli?

Dokázali sklídit na anglické farmě 6 t špenátu za den, stát se sklepmistrem a opravdovým odborníkem při zpracování vína na lucemburské rodinné farmě, ošetřovat v dánském velkokapacitním kravíně v přísně čistém prostředí 250 krav, na rakouském rodinném statku sklízet seno, pečovat o krásy masného plemene, v holandských sklenících pěstovat tisíce krásných chryzantém, tulipánů a narcisů a na koňské farmě na Hawai se zamilovat do projížděk podél pobřeží na krásných koních.

Znají i nepřízeň anglického počasí, náročnou práci v době senoseče v horách i počáteční problémy s komunikací. Vše zvládli a překonali tak sami sebe. Před námi dospělými seděli příjemní, zdravě sebevědomí mladí lidé, kteří poprvé v životě zjistili, co je to „starat se sám o sebe“. Už vědí, co znamená být tolerantní, ovládat se, porozumět, naučit se něco nového a umět zachovat i své sebevědomí.

Za vzornou reprezentaci školy si zaslouží poděkování. Odborně i lidsky nezklamali. A vám mladším, kteří jste je poslouchali s úsměvem i obavami, přejeme jen všechno dobré a ve zdraví se všichni vraťte.

Zajímavé a poučné čtení poskytují jejich deníky z praxe.

Studentka Kateřina Lánová (USA, Havajské ostrovy)

Jednou se na ten slunný ostrov vrátím. Dal mi mnoho zkušeností, které využiji ve svém budoucím životě. Myslím, že když je člověk odkázán většinou sám na sebe, začne o sobě přemýšlet trochu jinak. Možná lépe, možná hůř, ale jiným způsobem se o sobě nikdy nic nedozvíte. Je pravda, že pobyt v cizině vám přinese zlepšení v cizím jazyce. Pokud jazyk nepoužíváte nadále, vrátíte se na začátek. Naučila jsem se běžně komunikovat a vše potřebné si vyřídit. Naučila jsem se žít jiným životem, ke kterému se chci, alespoň na chvíli, vrátit! Šest měsíců byla dlouhá doba, ale s odstupem času to vlastně není skoro nic.

Student Jakub Fukal (Rakousko)

Ihned po mém příjezdu na farmu jsem se stal členem rodiny, který měl stejná práva jako kdokoli jiný v domě. Dostal jsem vlastní pokoj s koupelnou a kdykoli jsem měl možnost půjčit si auto a natankovat na farmě. Rodina farmáře byla početná, Wolfram s Barbarou měli sedm dětí ve věku 15 let až 3 měsíce. Po dobu mého pobytu jsme se velmi sblížili a bylo až bolestné je opustit po šesti měsících. Neměl jsem s farmářem v průběhu mé praxe jediný problém a nemohu si absolutně na nic stěžovat. Moc si těchto lidí vážím. Těším se, že je v létě navštívím. Rakouské zemědělství je stejně náročné a vyčerpávající jako to české. Oni ho však stále provozují s láskou, nadšením a hrdostí.

Mgr. Milena Kožíšková
VOŠ a SZeŠ Benešov

PEDAGOGOVÉ ZAHRADNICKÝCH ŠKOL V BRNĚ

Letošní rok byla Česká republika vybrána jako místo setkání pedagogů středních zahradnických škol z Evropy. Uspořádáním byla pověřena Střední odborná škola zahradnická a Střední odborné učiliště Rajhrad. Pobytovou destinací se stalo její odloučené pracoviště v Brně-Bohunicích – školský areál vystavěný počátkem 20. století ve stylu luhačovických lázní podle návrhu známého architekta Dušana Jurkoviče. A tak se tu ve dnech 24.–29. 3. 2008 sešli zástupci středního zahradnického školství ze zemí od Francie až po Estonsko.

Hlavní náplní byla výměna zkušeností a plánování další spolupráce v oblasti odborných praxí našich žáků a příprava mezinárodní soutěže mladých zahradníků zemí EU, která letos proběhne v rakouském Langenlois. Jednalo se o program Komenius, který představuje oblast mezinárodní výměny studentů v rámci praktického vzdělávání. Byl zde zhodnocen nejen dosavadní průběh tohoto projektu, ale i vytyčeny a rozpracovány cíle pro další období. Zároveň bylo konstatováno a oceněno, že nejde pouze o pravidelná setkání a vzájemná poznávání, ale i o získávání nových

zkušeností a seznamování se s novými trendy v oboru tak, aby přínos pro výchovu budoucích zahradníků dosáhl co největšího maxima.

Součástí pobytu se stal i pestrý doprovodný program. V Brně si účastníci prohlédli městskou zeleň, byli obeznámeni s regenerací panelových sídlišť, navštívili přední zahradnické firmy a obchody se zahradnickými potřebami. Zhlédli i četné zdejší památky jako Vila Tugendhat, hrad Špilberk, Mendlovo muzeum, Muzeum genetiky atd. Na Ústředním hřbitově položili pak věnec k hrobu G. Mendla. V rámci Jihomoravského kraje obdivovali půvaby Moravského krasu, zámků Lednice a Lysice, prohlédli si Mohyly

míru u Slavkova, Habánské sklepy ve Velkých Bílovicích a další zajímavosti.

Dostalo se jim přijetí u hejtmána Jihomoravského kraje Ing. Stanislava Juránka a u děkana Zahradnické fakulty MZLU v Lednici na Moravě.

Bohunické pracoviště rajhradské zahradnické školy se svého úkolu pořadatele zhostilo úspěšně, což potvrdila i slova chvály všech zúčastněných. Výrazně tak přispělo k šíření dobrého jména nejen našeho školství, ale i celé České republiky.

Ing. Jiří Ptáček
Telč

ZACHOVANIE EXISTENCIE POĽNOHOSPODÁRSKÝCH ŠKÔL

v modifikovanej podobe

Problémy, ktoré ohrozujú existenciu škôl, ktoré majú v štruktúre učebných a študijných odborov odbory poľnohospodárskeho zamerania, majú univerzálny charakter. V prvom rade ide o počty študentov, ktoré sú podľa súčasného modelu fungovania školstva prioritou pre existenciu každej školy. Napriek tomu, že sa poľnohospodárske školstvo ocitlo – nie vlastným pričinením – na periférii záujmu o štúdium, je veľmi dôležité hľadať spôsoby, ako zabezpečiť pre existenciu školy primeraný počet žiakov. Počty prihlásených študentov do prvých ročníkov výrazne ovplyvňuje ponuka študijných a učebných odborov, ktoré sú svojou atraktivnosťou prijateľné pre žiakov základných škôl.

Na alarmujúcu situáciu, nielen v záujme o štúdium poľnohospodárskych odborov, ale aj na minimálnu šancu nájsť si zamestnanie po ukončení štúdia na poľnohospodárskych školách, nás upozornila aj práca: UPLATNENIE TOP ABSOLVENTOV V PRAXI V OBDOBÍ 1990–2000, ktorú v rámci SOČ vypracovali naši študenti v školskom roku 2004/2005.

Práca sa zaoberá zisťovaním uplatnenia sa našich najlepších absolventov v praxi v rámci vyštudovaného odboru, ktorí prejavili aj prvotný záujem o štúdium na našej škole. Výsledok bol ešte horší, ako sme očakávali. Z oslovených 80 absolventov pracuje v odbore, ktorý vyštudovali, len 17. Alarmujúca situácia bola pri špecializovaných poľnohospodárskych odboroch. Z oslovených 58 absolventov pracujú v odbore len 8.

Z dôvodov, ktoré sú všeobecne známe, a preto sa o nich nebudeme bližšie zmieňovať, sme sa rozhodli zaradiť do štruktúry študijných odborov tie odbory, v ktorých problematika poľnohospodárskej výroby úplne neabsentuje. Konkrétne, v školskom roku 2005/2006 sme otvorili prvé ročníky v študijných odboroch teória ochrany a tvorby životného prostredia a školu podnikania.

Zaradením nových študijných odborov sa štruktúra našej ponuky zmenila v prospech odborov, pri ktorých sa vyučovanie poľnohospodárskych predmetov stalo okrajovou záležitosťou. Táto nová situácia v zameraní školy nás donútila zmeniť jej názov zo Združenej strednej školy poľnohospodárskej na Združenú školu. Avšak názov, ktorý od školského roka 2005/2006 vystihoval uvedené zmeny, už nie je aktuálny. Nový názov od školského roka 2007/2008 Spojená škola však nie je výsledkom našej iniciatívy, ale je výsledkom zákonnej úpravy, ktorá sa dotkla veľkého počtu škôl na celom Slovensku.

Druhou možnosťou ako zvýšiť atraktivnosť škôl nášho zamerania je pestrá ponuka školských a mimoškolských aktivít, ktorá umožňuje takýmto spôsobom eliminovať v mnohých prípadoch prvotný nezáujem o štúdium, ktorý vyplýva aj z toho, že školy nášho typu sú často poslednou možnosťou absolventom ZŠ študovať na SŠ, lebo na inú školu sa nedostali. Preferovanie aktualizácie štruktúry študijných a učebných odborov s dôrazom na razantnú propagáciu školy v širšej súvislosti, spolu s ponukou pestrej palety

mimoškolských aktivít, bude tvoriť základ snahy zachovania našej školy aj pre budúcnosť.

Osobne si myslím, že aj napriek spomenutým problémom majú školy nášho typu v školstve svoje miesto a ich existencia by nemala byť len záležitosťou vedenia, ale napríklad aj potencionálnych zamestnávateľov našich absolventov, ktorí v minulosti často nemali záujem zamestnať ani tých najlepších. Môžeme to dokumentovať na príklade tých, ktorí získali popredné umiestnenia v rámci celoslovenských súťaží v orbe a aj keď chceli pracovať v poľnohospodárstve, nikto o nich nemal záujem!!! V poslednom čase však môžeme registrovať z ich strany prebudenie záujmu o absolventov učebného odboru agromechanizátor – opravár. Dokonca pre záujemcov o štúdium v tomto odbore od školského roku 2008/2009 sú ochotné poľnohospodárske podniky v spolupráci s Liptovskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou platiť príspevok 700 Sk mesačne počas celej doby štúdia.

Čo teda dodať na záver? Sme škola, ako každá iná. Máme svoje starosti aj radosti. Môj „mierne optimistický“ pohľad do budúcnosti našej školy vychádza z faktu, že väčšina zamestnancov vynakladá úsilie, aby sme boli porovnateľ-

ní životom školy ako takej, so školami „atraktívnejšieho“ zamerania. Potvrdením zánietenosti zamestnancov našej školy urobiť maximum pre zvýšenie záujmu o štúdium na našej škole a spetrenie už samotného štúdia je aj prehľad hlavných školských a mimoškolských akcií za prvý polrok školského roka 2007/2008.

Ing. Tibor Hugáň
Spojená škola Liptovský Mikuláš

Mesiac	Akcia
September	Oslavy 20. výročia existencie školy na Demänovskej ceste Prehliadka výstavy v rámci projektu Vagón – 7 našich študentiek pôsobilo vo funkcii lektoriiek Účasť na Okresnom kole v cezpoľnom behu – Marek Majer sa umiestnil na II. Mieste Účasť na Okresnom kole olympiády v ľahkej atletike – Jozef Vozár získal I. miesto v skoku do výšky
Október	Dejepisná exkurzia archeologickej lokality Havránok Odborná exkurzia na výstave Intervalex Obhájenie certifikátu Zelená škola Odborná exkurzia Hostětín (Morava)
November	III. kolo Interligy Imatrikulácie prvých ročníkov Burza SŠ (zúčastnili sme sa tretíkrát za sebou, hlavné slovo pri prezentácii jednotlivých učebných a študijných odborov mali študenti, ktorí ich študujú)
December	Medzinárodný deň boja proti AIDS (Červená stužka) IX. ročník školského kola OLP (I. miesto Štefan Packa, II.miesto Martina Kubíčková) Putovná výstava (100. výročie Černovskej tragédie) II. roč. Spravme deťom Vianoce (zbierka pre deti DD) I. roč. Vianočného turnaja vo florballe IV. roč. súťaže O najkrajšiu vianočne vyzdobenú triedu
Január	Účasť na Okresnom kole olympiády v anglickom jazyku (v kategórii SOŠ sa umiestnil študent Tomáš Agnet na veľmi peknom druhom mieste) Cyklus besied na literárnu tému so spisovateľom Valicom

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL V TÁBOŘE

Tradice soutěžení žáků středních zemědělských škol studijního oboru agropodnikání v odborných teoretických vědomostech a praktických dovednostech byla započata ve Starém Městě v r. 1999. Tehdy se uskutečnil nulový zkušební ročník s menším počtem účastníků, ale dobrý ohlas „nastartoval“ novou významnou tradici. Následovaly rok po roce soutěže na školách v Táboře, Rožnově pod Radhoštěm, Opavě, Hořovicích, Rakovníku, Olomouci, Hořicích, Benešově a v letošním roce opět v Táboře. Školy nejsou vybrány náhodně, ale podle nepsaných pravidel soutěž zajišťuje ta škola, jejíž žák zvítězil v předchozím ročníku. Je to významné, ale zároveň náročná práce. Rok od roku však získává soutěžení na popularitě a na setkání se těší doprovázející pedagogové – učitelé praxe a odborných předmětů, velký zážitek je to i pro soutěžící – žáky 4. ročníků.

Hlavním organizátorem soutěže – s nezbytnou pomocí vedení školy, učitelů, pracovníků statku a žáků – byl vedoucí praxe ING. LADISLAV KOSTRŮNEK. Po slavnostním zahájení ve školní aule začala vlastní soutěž žáků plněním úkolů první praktické části na školním statku. Pedagogický doprovod odjel na exkurzi a Ing. Kostrůnkovi vznikla chvíle pro rozhovor.

Losování startovních čísel

Co vás před rokem napadlo, když vyhrál žák vaší školy?

To opojení z vítězství trvalo asi 5 vteřin... Jsou to obrovské starosti, s přípravami jsme začali už v minulém roce. Na práci se podílel tým 10–12 lidí, zodpovědnost byla na mně, veškerou činnost jsem koordinoval. Byli jsme ale rádi, že jsme vyhráli, protože ta konkurence je poměrně velká. Máme výhodu školního statku, bez něho bychom soutěž těžko mohli někde organizovat. Snažili jsme se statek trochu připravit, není to špatné pořádat takovou velkou věc, myslím si, že prostředí je tady velmi důstojné a velice pěkné.

Soutěž má dvě části – teoretickou a praktickou. Pro část praktickou jsme připravili čtyři pracoviště. Jedno je zaměřené na pěstování rostlin, žáci poznávají vzrostlé plevy, choroby a osiva zemědělských plodin. Druhé stanoviště je živočišné výroby – určují plemena hospodářských zvířat a krmiva, provádějí odhad živé hmotnosti zvířat ve stáji.

Zahájení – první informace o soutěži

Tradičně „používané“ krávy a prase pro odhad jsme doplnili o koně, o kozu – kamerunského kozlíka. Pro ekonomickou část připravili ekonomové souvislý ekonomický příklad na fiktivní zemědělskou farmu a část mechanizační zahrnuje jízdu zručnosti. Naši smluvní partneři nám poskytli zemědělskou techniku (zejména Agrozet v Táboře), půjčili nám i manipulátor, soutěžící si mohou mimo program zajezdit. V organizaci na stanovištích nám pomáhají naši žáci třetáci. Pro teoretickou část soutěže zpracovali odborní kantoři testy z pěstování rostlin, chovu zvířat, mechanizace a ekonomiky.

Rozchod za plněním praktických úkolů

Tak jakou má asi živou hmotnost?

Podstatná část soutěže se koná na Školním statku v Měšicích a všichni účastníci měli možnost si ho prohlédnout. Jako účelové zařízení školy slouží pro potřeby vykonávání všech typů praxí, tzn. celotýdenní praxe, odpolední, učební praxe, individuální praxe, prázdninové praxe žáků. Statek má výměru 390 ha zemědělské půdy, z toho 320 ha orné půdy. Z hlediska pěstování rostlin je zaměřen na výrobu obilovin a výrobu pícnin (dáno charakterem živočišné

Nelehká jízda zručnosti

výroby). Živočišná výroba je směřována na produkci mléka, je tady plemeno krav holštýnského typu (s užitkovostí za loňský rok asi 8,5 tisíc litrů). Kravín byl před dvěma lety rekonstruován z vazného na volné ustájení v souladu s welfare zvířat. Druhá oblast živočišné výroby je produkce vepřového masa. Za pomoci kraje, našeho zřizovatele, byla v loňském roce rekonstruována výkrmna prasat, dnes je vybavena špičkovou technologií. Statek ještě pomocí vlastních prostředků rekonstruuje porodnu prasat a odchov prasnic. Problém při výkrmu je nízká cena za vepřové maso. Jinak se taky podařilo v letošním roce zrevitalizovat rybník v objektu statku, dnes je napuštěný a plavou tam i kapři.

Snažíme se, aby na školním statku byla technologie když ne špičková, tak na určité úrovni. Koupila se nová technika, postřikovač, rozmetadla průmyslových a statkových hnojiv, uvažuje se o koupi nového traktoru. Koncepce je jasně dána, záměry taky, nejsou peníze na všechno. Až budou prostředky, začne se zase dovybavovat, rekonstruovat a modernizovat strojový park. Jinak jsme rádi, že statek máme, za poslední léta se tu udělal obrovský kus práce. A to i díky našim studentům.

Poznávání plevelů bylo někdy tvrdým oříškem

Nezvyklou začínající stavbu v prostorách školního statku komentuje ředitelka školy paní ING. BLAŽENA HOŘEJŠÍ. Je to kolotoč pro koně, umožní koňům pohyb, když není jiná možnost. Vyběhání a vychození koně jsou klidnější na výcvik. Máme kolem 15 pronajatých koní, dva máme vlastní. Pan Hájek, který stavbu zafinancoval, je zkušený člověk a trenér, ráda pochválila paní ředitelka.

Vraťme se ale k vlastní soutěži. Je přihlášeno 26 škol, překvapilo nás, že letos přijelo 8 děvčat. Soutěž je rok od roku zajímavější, i ta děvčata dokazují, že patří ke špič-

Areál školního statku s mechanizační halou

Soustředění při ekonomických výpočtech

ce – v Hořicích dívka vyhrála. Zúčastňují se školy z celé republiky, jezdí sem pedagogové – vedoucí praxí a toto setkání je pro ně obrovská příležitost si vyměnit zkušenosti. Je to úžasné neformální setkání, popovídání, zjistíme, „že děti jsou naprosto všude stejné“. Pedagogický doprovod má svůj vlastní program, chtěli jsme, aby obsahoval část kulturní – Tábor má co ukázat, kromě toho se podívají na špičkový zemědělský podnik. Pedagogové navštíví soukromou farmu chovatele Ing. Basíka v Zárybnické Lhotě, chová stádo 70 dojníc (užitkovost 11 tisíc), dále školní statek, botanickou zahradu, památky města a Chýnovské jeskyně.

Máme patnáct pronajatých koní a dva vlastní

Historii školního statku zná podrobně vedoucí ING. PETR STANĚK, který provázel pedagogy. Vyprávěl velmi poutavě. Původní školní statek se nacházel ve městě, ale Tábor se rozrůstal a muselo se změnit i umístění školního statku. Když „kráva šlápla do výkladní skříně lahůdkářství“ (z dobových pramenů), začalo se hledat nové hospodářství, kde by se praxe dala realizovat a jedna z možností byl statek v Měšicích majitele barona Nádherného. Byl to statek pachtovní, škola ho přebírala v l. 1925–6 v dost zuboženém stavu. Smlouva

mezi školou, městem a baronem „o pronájmu školního statku za účelem vytvoření školního hospodářství“ byla podepsána na 50 let nevypověditelně. Financování statku a jeho provoz zajišťovalo město. V r. 1934 se státu podařilo statek odkoupit a od té doby zůstal v jeho majetku. (Výhodou bylo, že se na statek nevztahovaly žádné restituce.) Statek potřeboval značných rekonstrukcí a investic, původní nebyl tak rozsáhlý, patřilo k němu 200 ha půdy, k tomu se dále půda pronajímala ... Zlom nastal po r. 2000, kdy vznikaly

Odpočinek po praktické části soutěže

nové krajské samosprávy, zřizovatelem pro školní statek se stal Jihočeský kraj (v r. 1991–2 byl v majetku pozemkového fondu) a my jsme tu dnes se školou jako správci.

Zaměření máme takové, aby studenti – je to účelové zařízení školy – měli možnost si vyzkoušet všechno i bez ohledu, že některá výroba tu není nejlukrativnější. Zůstalo nám 200 ha státní půdy, 200 ha máme pronajaté, přesněji 305 ha orné půdy, 46,5 ha luk, 40 ha TTP. Ve stavu máme v současnosti 90 kusů krav, 500 kusů prasat na výkrm. Dále máme venkovní odchov telat...

Konec soutěže – Ing. Staněk odvádí kozlíka

V rostlinné výrobě si veškeré práce snažíme dělat sami, službou neděláme prakticky nic (kromě mláčení řepky, letos zasetí kukuřice). Provádíme orbu, přípravu půdy, setí, postřiky, přihnojování, sklizeň, uskladnění (kapacita je pro uskladnění 60 % produkce). Rostlinná výroba z větší části produkuje krmiva pro dosti rozsáhlou živočišnou výrobu. Máme vlastní míchárenu krmiv, 90 % směsí si vyrábíme sami, kupujeme pouze směsi pro selata, telata startéry. Zároveň vyrábíme i kombinovanou píci – siláže, senáže, potřebujeme ještě doladit výrobu píce vzhledem ke sklado-

Učitelé poslouchají o historii školního statku

vacím prostorám – krechty nejsou ideální. Pěstujeme klasicky pšenici, ječmen, trochu oves, tritikale, lupinu, hrách..., aby toho studenti více poznali. V sadu máme 1500 jablek. Na statku pracuje 15 přepočtených zaměstnanců, většina techniků musí vykonávat všechny potřebné činnosti.

V pozdním odpoledni skončil žákům první soutěžní den a večer všichni strávili v příjemné přátelské atmosféře. Následující den pokračovala soutěž částí teoretickou a pro pedagogy byla připravena prohlídka historického centra města.

Vítězové s paní ředitelkou Ing. Hořejší a Ing. Hrdinovou

Prohlídka skleníku s panem Kacerovským

Dva soutěžní a poznávací dny se po všech stránkách vydařily. Přišel závěr – slavnostní vyhodnocení soutěže, vyhlášení výsledků, předání cen. Paní ředitelka přivítala hosty Ing. Marii Hrdinovou, členku rady Jihočeského kraje, vedoucího odboru ŽP Ing. Jana Fišera a Ing. Ladislav Samce, ředitele Okresní AK a všichni společně ocenili schopnosti a znalosti soutěžících. A výsledky? Kde se bude konat soutěž v příštím roce? Všichni soutěžící ze škol

Čekání na vyhlášení výsledků

(Benešov, Brandýs n. L., Bruntál, Březnice, Bystřice n. P., Čáslav, Děčín, Horšovský Týn, Hořice, Humpolec, Jindřichův Hradec, Kadaň, Klatovy, Kostelec n. O., Lanškroun, Olomouc, Opava, Písek, Poděbrady, Rakovník, Staré Město, Stráž, Třebíč, Vyškov, Znojmo, Žatec) byli úspěšní, ale nejlépe se dařilo:

1. místo Václav Buben, VOŠ a SZeŠ Benešov
2. místo Miroslav Bulva, SZeŠ Lanškroun
3. místo Vít Chládek, SŠZeŠ Žatec

Na shledanou v příštím roce v Benešově!

BOTANICKÁ ZAHRADA

Střední zemědělské školy Rakovník

I. část

Historie budování

Botanická zahrada v Rakovníku byla založena v r. 1963 panem Václavem Pelikánem, tehdejším zástupcem ředitele školy. Na pozemcích o výměře 1,43 ha byla navržena a vyprojektována s velkým vkusem a citem na základě bohatých sadovnických zkušeností.

Nelze opomenout velký podíl práce, kterou zde vykonali (a vykonávají) studenti školy pod vedením svých pedagogů. Od počátku byla zahrada koncipována jako účelové zařízení školy, jehož hlavním posláním bylo napomáhat výuce teorie, praktických cvičení a praxe žáků. Již 45 let je zahrada zdrojem poučení nejen pro studenty SZeŠ, ale i pro ostatní školy v regionu. Velký význam má zahrada rovněž pro občany a návštěvníky města, kteří botanickou zahradu využívají jak k poučení, tak pro relaxaci.

V roce 2003 byla Botanická zahrada SZeŠ v Rakovníku vyhlášena významným krajinným prvkem v intravilánu města. Žádost o toto zaregistrování botanické zahrady podala sama Střední zemědělská škola Rakovník.

Současný stav a uspořádání botanické zahrady

Při jejím uspořádání byl brán zřetel i na možnost využívat zahradu veřejností. Bylo vzato v úvahu i hledisko estetické, vzhledem k umístění zahrady ve městě.

Účelová část botanické zahrady je zasazena do rámce travnatých ploch a parkové výsadby okrasných dřevin (1964). S velkým citem byly respektovány sadovnické zásady barevného sladění, tak i velikosti jednotlivých druhů. Dřeviny vytvářejí v botanické zahradě kosterní architekturu plochy. Část dřevin bylo nutné vzhledem k přílišné hustotě porostu likvidovat a znovu obnovit. Záměrem koncepce zahrady je doplnit druhový rejstřík o výjimečné a vzácné druhy dřevin. Za 45 let její existence vznikl v této části typický ekosystém lesoparku včetně přirozených travnatých ploch s mikroklimatickými podmínkami vhodnými pro založení kultury

lužních a hájových rostlin. Toho se v r. 2005 ujal prom. biol. Václav Laňka. Jeho zásluhou byla v posledních letech botanická zahrada významně obohacena o řadu botanicky zajímavých druhů, forem a kultivarů rostlin.

Botanický systém

Je nejvýznamnější částí zahrady z hlediska výuky a nejnáročnějším oddělením na údržbu. Jednotlivé druhy rostlin jsou zde řazeny podle příslušnosti k botanickým čeledím ve třech odděleních – jedno je věnováno kapradnorostům, nahosemenným a krytosemenným jednoděložným rostlinám, dvě oddělení krytosemenným dvouděložným rostlinám. Celkem je zde umístěno více než 400 taxonů rostlin. Botanický systém byl v r. 2001 doplněn a obnoven. Díky systematické péči Ing. Waltera Richtera, dlouholetého učitele odborných předmětů pěstitelského zaměření a vedoucího botanické zahrady, slouží školám ve městě především jako nezbytný doplněk výuky biologie a ekologie.

Hospodářský systém

Je v současné době tvořen oddělením polních plodin, polních zelenin, oddělením pícnin (jetelovin a trav) a energetických plodin (původně 3 oddělení polních plodin). Způsob obdělávání zde umožňuje využití malé mechanizace. V oddělení polních plodin nalezneme zemědělské plodiny v mnoha odrůdách tuzemského i zahraničního sortimentu. Tato část slouží hlavně výuce speciálního pěstování rostlin. Rovněž polní zelenině náleží samostatné oddělení hospodářského systému, kde jsou jednotlivé druhy zeleniny pěstovány v dostupném druhovém a odrůdovém sortimentu. Hospodářský systém je zakládán a ošetřován v rámci praktického vyučování studenty školy.

Léčivé rostliny – pěstujeme zhruba v počtu 60–80 převážně vytrvalých druhů. Zařazovány jsou i rostliny aromatické, kořeninové a tonizující.

Oddělení zelenin – zahrnuje všechny dostupné skupiny zelenin včetně teplomilných druhů, i méně známé, speciální druhy.

Oddělení ovocných dřevin – ovocné dřeviny jsou zastoupeny především jabloněmi, které jsou pěstovány v mnoha odrůdách a různých tvarech. Oddělení tvoří ovocný sad, čtyři vzrostlé ovocné stěny (výsadba ovocných stěn je již druhou v pořadí od založení botanické zahrady). Vzhledem k přestárlosti a poškození mrazem je po 12–15 letech nutná jejich obnova. Protože poloha zahrady je vlastně typickou mrazovou kotlinou, bývají časté potíže s namrzáním stromů ve dřevě a s mrazovým poškozením dřevin.

Oddělení drobného ovoce – za pozornost stojí pestrý sortiment drobného ovoce: černý, červený i bílý rybíz, stromkový angrešt, maliník, ostružiník, jahodník, čnělkovec (kiwi), vinná réva.

Oddělení květin – z estetického hlediska je významná i část věnovaná pěstování květin, a to jak letniček, tak i trvalek. Zastoupeny jsou: letničky, cibuloviny – tulipány, narcisy, hlíznaté – jiřiny, jiřinky, irisárium. Trvalky jsou pěstovány převážně v rámci sadové výsadby, součástí je i rosárium, skalka, suchá zídka. Mezi nedávno založenými plochami okrasného charakteru vévodí zahradě pivoňková louka a motýlí zahrada. Dřevité a bylinné pivoňky byly sesázeny z jiných míst v zahradě a spolu s nektarodárnými rostlinami jsou neodolatelným lákadlem pro motýly.

Specializací zdejší botanické zahrady jsou sbírky áronovitých rostlin. Ty jsou pěstovány v botanické zahradě v druhově bohaté kolekci i početnosti. Středoevropské druhy i druhy ze Středomoří rostou na venkovních plochách, skleník pak hostí choulostivé a vzácné rostliny z vysokohorských poloh Tibetu, subtropických i tropických zemí.

Vybudováním malého mokřadu a zahradního rašeliniště s ukázkou masožravých rostlin a uspořádáním výstavy těchto rostlin v zahradě se výrazně zvýšil zájem malých i dospělých návštěvníků botanické zahrady. Narůstající zájem o tuto bezpochyby atraktivní skupinu v rostlinné říši podpoříme realizací schváleného projektu botanické zahrady „Tajemný svět masožravých rostlin“.

Zahrada slouží i k získávání pomůcek pro výuku, potřebného rostlinného materiálu pro rozbor v rámci praktických cvičení. V rámci praxe se žáci seznamují s pěstováním jednotlivých plodin i dřevin a učí se pracovat také s malou zahradní mechanizací.

Farmářská a komunální technika – stavebnicový systém farmářské a komunální techniky (malotraktor Terra-Vari s dvoutaktním motorem Varijiv a čtyřtaktním motorem Honda s příslušenstvím: rotační kypřič, dvoububnový rotační žací stroj, převodová skříň (počet rychlostí 3 + z) + návěs, jednostranný pluh, radličkový kypřič, rotační plečka, shrnovací radlice), motorová travní sekačka Husquarna, křovinořezy Stihl a Husquarna, motorový rosič, motorová pila Stihl, štěpkovač Brill.

Stavby na botanické zahradě – provozní hospodářská budova (pracovna, sklad osiva, sklad náradí, sklad sklizených rostlin), šatna a sociální zázemí pro žáky (nově vybudovaná v r. 1995), nádrž na užitkovou vodu, plechová garáž pro uložení malé mechanizace, skleník, dvojitý fóliovník, pařeniště, meteorologická stanice, odpočinkové zákoutí se zahradním krbem, drobné dřevěné stavby (pergola pro pěstování popínavých druhů rostlin, informační tabule, zábradlí)

Uplatnění botanické zahrady

Botanická zahrada je významným místem introdukce se sbírkou genetických zdrojů rostlin s několika tisíci druhy a kultivary rostlin z celého světa

Vzdělávací a kulturně výchovný přínos zahrady je pro SZeŠ, pro město Rakovník a širší region nezastupitelný. Studenti oborů Agropodnikání a Ekologie a ochrany krajiny zde vykonávají pravidelná praktická cvičení. Studenti využívají zahradu pro samostatné práce (odborné maturitní práce, středoškolská odborná činnost). Botanická zahrada je místem soutěžních přírodovědeckých a ekologických aktivit. Například cyklus přírodovědných a botanických soutěží v jarním a podzimním období má již na botanické zahradě mnohaletou tradici.

Zahrada se uplatňuje při spolupráci s organizacemi, institucemi a školami, dále při zlepšování životního prostředí a veřejné zeleně ve městě. Nověji se začala zahrada intenzivněji otevírat občanům a návštěvníkům města také o víkendových dnech. Tyto programy a termíny zveřejňuje místní tisk.

Ing. František Pazdera
vedoucí praktického vyučování
a Botanické zahrady SZeŠ Rakovník

Dokončení v příštím čísle

PŘEDSTAVUJEME

Střední škola zemědělská a ekologická v Žatci

Státní škola se 113letou tradicí patří mezi nejdůležitější vzdělávací centra v regionech Žatec, Louny a Podbořany v oborech zemědělství a ekologie a ochrany krajiny. Zřizovatelem je Ústecký kraj. Škola nabízí dva čtyřleté studijní obory ukončené maturitní zkouškou a jeden tříletý, ukončený závěrečnou zkouškou s výučním listem. Studium je bezplatné. Absolventi všech zaměření mohou pokračovat ve studiu na různých typech vysokých nebo vyšších odborných škol. Škola je umístěna v moderním areálu s dobře vybavenými učebnami (dvě počítačové učebny s volným přístupem k internetu) a aulou, s nově zrekonstruovanou nadstandardní tělocvičnou s posilovnou, hřištěm.

Praxi v obou oborech vykonávají studenti na cvičném hospodářství a u mnoha dalších smluvních partnerů. Stu-

denti oboru Agropodnikání se zúčastňují ve čtvrtém ročníku šestiměsíční stáže v Dánsku a Švýcarsku na farmách soukromých zemědělců. Studenti oboru Ekologie a ochrana krajiny se zúčastňují čtyřměsíční stáže v Jižním Tyrolsku v Itálii, ve výzkumném a šlechtickém ústavu. Škola je zapojena v programu Leonardo a je pilotní školou Klubu ekologické výchovy.

Zapojením školy do projektů: Společný regionální operační program (SROP) – získala automatickou meteorologickou stanici s odbornou učebnou. Nadace ČEZ přispěla částkou 100 000 Kč na vybudování altánu v rámci projektu „Výuka v přírodě“, projekt „Botanická zahrada“ v areálu školy je průběžně rozšiřován, připravuje se projekt „Výuka praxe“.

Studijní obory čtyřleté – maturitní zkouška

EKOLOGIE A OCHRANA KRAJINY: 16 – 01 – M/004

se zaměřením:

Ochrana a tvorba krajiny
Odpadové hospodářství
Životní prostředí měst a venkova

Základními předměty jsou biologie, chemie, monitorování a analýzy a odborné předměty související s ekologií a ochranou krajiny. Uplatnění nacházejí absolventi ve státní správě a samosprávě, na referátech životního prostředí, v odpadovém hospodářství, rekultivacích nebo jako pracovníci chráněných krajinných oblastí a správách národních parků.

AGROPODNIKÁNÍ: 41 – 41 – M/001

se zaměřením:

Agroturistika – chov koní
Tvorba a údržba zahrad

Základními předměty jsou biologie, chemie, chov koní, chov zvířat, jezdeckví, pěstování rostlin, ekologie, chmelařství. Uplatnění nacházejí absolventi na soukromých farmách, zemědělských podnicích, při zpracování rostlinných a živočišných produktů i v jiných oblastech činnosti.

Studijní obor tříletý – závěrečná zkouška, výuční list

ZAHRADNÍK, ZAHRADNICE: 41 – 52 – H/001

Základními předměty jsou základy zahradnické výroby, květinářství, sadovnictví, ovocnictví a zelinářství, ekonomika, aranžování a vazba, ochrana rostlin. Absolventi nacházejí uplatnění v zahradnických provozech, sklenících, v péči o veřejnou zeleň, při zakládání zahrad, zhotovování vazačských výrobků a aranží.

www.zemskolazatec.cz

DEN ZEMĚ V ŽATCI

Světový Den Země se Střední škola zemědělská a ekologická v Žatci tentokrát rozhodla prožít velmi aktivně. Celé dopoledne probíhalo současně hned několik činností. V areálu školy uspořádali studenti pod vedením kantorů program určený mateřským školám a žákům prvního stupně základních škol.

Připraven byl malý workshop, kde se děti dozvěděly, jak se ručně zpracovává ovčí vlna (mohly si zkusit i předení na kolovrátku), zahrály si na keramické mistry a nakonec se poučily o tom, že i doma si mohou jednoduše vyrobit ze starého papíru nový. Na tuto část navazovala část odbornější, kde se děti snažily sestavit tok energie v ekosystémech, poznávaly rostliny a třídily odpady. Po dobře odvedené práci následoval zábavný lov papírových ryb, kde odměnou za ulovenou kořist byla malá sladkost. Odtud se pak děti vydaly do zahradního altánu, kde na ně čekali zakrslí králíci, potkan, morče a dvě fretky a samozřejmě povídání o tom, že pečovat o takového domácího mazlíčka není jen tak. Po chvílce zoologie následovalo stanoviště, kde si děti zahrály na zahradníky. Každé z dětí si pod odborným dohledem našich studentů zasadilo svůj vlastní aksamitník, který si odnášelo do soukromé domácí péče společně s podrobnými instrukcemi, jak se o takovou rostlinku starat.

Současně od rána probíhal v multimediální učebně školy podkovářský seminář pro studenty se zaměřením na chov koní, který vedl pan Karel Kysilka. Jeho součástí pak byla i praktická ukázka podkování koně.

Další aktivitou byla úprava školní zahrady a pomoc při úpravě známé žatecké lokality „V ráji“. Na žateckém náměstí studenti nabízeli kolemjdoucím občanům sazenice listnatých a jehličnatých dřevin, aby tak podpořili ozelenění města.

Ačkoliv počasí celé organizačně poměrně náročné akci příliš nepřálo, vydařila se a snad splnila i svůj účel: Přispět alespoň málem k ozdravení „koule“, kterou nazýváme Zemí.

**Ing. Zdeňka Parýzková
SŠZE Žatec**

POJĎME SI POVÍDAT O VODĚ

U příležitosti světového Dne vody proběhla 26. 3. 2008 na Střední škole zemědělské a ekologické v Žatci naučně zábavná akce určená pro děti I. stupně základních škol s názvem „Pojďme si povídat o vodě“. Zástupci studentů jednotlivých ročníků naší školy si pod vedením kantorů připravili několik stanovišť, na nichž se děti bravou formou seznámily s tématy, které s vodou úzce souvisí.

Společně si povídali o ropných haváriích, jejich následcích a možnostech likvidace, skládali lodičky, hádali, který z předložených vzorků vody by mohl být pitný a čím jsou znečištěny ty ostatní. Diskutovalo se také o možnostech, jak omezit znečištění vodních zdrojů a o tom, jaký vliv má znečištění vody na život v nich. Děti se snažily zařadit některé živočichy mezi sladkovodní, mořské, suchozemské nebo obojživelníky. Celou akci bedlivě pozoroval želví samec John společně s živými exempláři ropuch a akvarijních ryb.

Děti také pomohly vodní víle vyčistit jezero, které jí dva nepořádní kluci pořádně znečistili nejružnějšími druhy odpadků. Nakonec společnými silami namalovaly na velký formát to, co je na celém povídání a hraní nejvíce zaujalo. Výsledkem jsou nádherné plakáty, které budou zarámovány a vystaveny v budově SŠZE. Za aktivní účast byly děti na všech stanovištích odměněny drobnou sladkostí.

Děkujeme nejen všem dětem, ale také jejich paní učitelkám, za příjemně strávené dopoledne a krásné výkresy.

**Ing. Zdeňka Parýzková
SŠZE Žatec**

ÚSPĚCH STUDENTA ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLY

Ve dnech 10. a 11. dubna 2008 se konala v Táboře celostátní soutěž studentů zemědělských škol v oboru Agropodnikání. Soutěžilo 26 studentů a studentek ze středních zemědělských škol, středních odborných škol a vyšších odborných škol z celé republiky.

Také Střední škola zemědělská a ekologická v Žatci měla svého zástupce v soutěži. Byl jím student 4. A ročníku oboru Agropodnikání Vít Chládek.

První den probíhaly soutěže v praktických disciplínách. Druhý den byl ve znamení odborných předmětů – chov zvířat, rostlinná výroba, pedologie, ekonomika a účetnictví.

Po vypracování testů byly vyhlášeny výsledky soutěže za oba dva dny.

Student naší školy Vít Chládek se umístil ve velké konkurenci na vynikajícím třetím místě. Obdržel pohár a věcnou cenu. Prokázal výborné znalosti v praxi i odborných předmětech a teorii. Zanedlouho bude moci tyto znalosti uplatnit při maturitní zkoušce a přijímacím řízení na Českou zemědělskou univerzitu v Praze.

Děkujeme za vynikající propagaci školy, blahopřejeme k vynikajícímu výsledku a přejeme další úspěchy ve studiu a v životě.

Ing. Eva Klímová
SŠZE Žatec

SOUTĚŽ MLADÝCH ZAHRADNÍKŮ

Lipová ratolest 2008

Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice se účastnila historicky prvního kola soutěže mladých zahradníků v Čechách a do Českých Budějovic donesla 1. cenu!

Český Svaz zakládání a údržby zeleně (SZÚZ) v letošním roce vyhlásil soutěž pro studenty zahradnických škol „Lipová ratolest 2008“. Inspirací mu byla podobná soutěž „Bayern Cup“, kterou pro své mladé zahradníky pořádá partnerský bavorský svaz. V Německu mají pořadatelé se soutěžemi mladých zahradníků dlouholeté zkušenosti. Soutěže probíhají v jednotlivých spolkových zemích obvykle u příležitosti krajiných výstav.

SZÚZ hledal pro tuto soutěž místo, na kterém by díla vytvořená mladými českými zahradníky mohla zůstat, a také po ukončení soutěže sloužit veřejnosti. Společně s Národním stavebním centrem EDEN 3000 vytipovali volnou plochu v areálu brněnského výstaviště. Zde ve dnech 21.–22. 4. 2008 proběhlo soutěžní klaní studentů zahradnických škol. Termín soutěže přímo navazoval na Mezinárodní stavební veletrh IBF 2008, takže hotové práce si mohli bezprostředně po dokončení prohlédnout i návštěvníci výstavy.

Celkem se soutěže účastnilo 9 družstev. Ze 33 zahradnických škol, které svaz v říjnu minulého roku oslovil, vyslalo do soutěže svá dvoučlenná družstva těchto 6 škol:

- Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola, Mělník – 2 družstva
- Střední škola zahradnická Litomyšl – 1 družstvo
- Střední odborná škola zahradnická a Střední odborné učiliště, Rajhrad – 2 družstva
- Střední odborné učiliště strojírenské a lesnické, Šternberk – 1 družstvo
- Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace – 2 družstva

Vítězové soutěže

- Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, České Budějovice – 1 družstvo

Ve spolupráci s projekční kanceláří „Projekce zahradní, krajinná a GIS“ byl vytvořen návrh, na základě kterého jednotlivá družstva realizovala svou plochu. Na daném prostoru bylo vytyčeno devět ploch o stejné výměře asi 20 m². Úkolem soutěžících družstev bylo vysadit vzrostlý strom a živý plot, vydláždít niku a osadit ji lavičkou, položit kobercový trávník se šlapákovou cestou a podle vlastního návrhu vysadit květinový záhon.

Porotu soutěže tvořili zástupci firem a škol, kteří hodnotili nejenom výslednou kvalitu provedeného díla, ale také pracovní postupy, organizaci práce a dodržování bezpečnosti práce. Materiál na zhotovení soutěžních děl poskytli sponzorské firmy.

Za budějovickou školu soutěžili studenti 4. ročníku zahradnického oboru Marek Slovák a František Zíka. Nutno říci, že 1. cenu získali zaslouženě. Svou práci provedli rychle, bez zbytečných komplikací při vlastní organizaci práce a bez zásadních odborných chyb. A jak se na soutěž připravovali?

Nejsložitější byla příprava dlažby, na kterou se zaměřil František Zíka. Odborné položení trávníku drnováním si nastudoval a nacvičil Marek Slovák. Bohužel, obě tyto odborné zahradnické činnosti jsou pro školy materiálově nákladné a prozatím se běžně na českých zahradnických školách neprovádí. Doufejme, že odpovědné instituce, ale i zahradnické firmy vyjdou školám v budoucnu vstříc a nabídnou studentům možnost praxe ve svých firmách, případně pomohou školám s materiálem pro praktickou výuku.

Druhé a třetí místo v soutěži obsadila družstva, která vyslala škola z Rajhradu. Vítězství v tak silném složení si velice vážíme a těšíme se na příští rok.

Soutěž přinesla mnoho poznatků jak pedagogům, tak studentům a poukázala na to, jak rozmanitá je dnes práce zahradníků. Cílem soutěže je nejenom podnítit soutěživost mladých lidí, ale také přitáhnout pozornost společnosti a zvýšit význam oboru. Přesto, že se letos konala premiéra a počasí nebylo příliš vstřícné, zaslouží si organizátoři pochvalu, za hladký průběh soutěže.

Ing. Agáta Kočí
SOŠ VMZ České Budějovice

DOSTIH ŽÁKŮ

na závodišti ve Slušovicích

Dne 26. 4. 2008 se uskutečnil na moravském závodišti ve Slušovicích dostihový den, jehož pořadatelem byl Nadační fond Rozvoj dostihového sportu ve Slušovicích (jediným zřizovatelem je město Slušovice). Z iniciativy Ing. Radka Vraje se zde odběhl historicky první žákovský dostih – Cena Inpost Uherské Hradiště.

Na startovní listině bylo 9 koní, 8 jezdců – žáků a jedna jezdkyň – žákyně. Nejzkušenějším byl držitel zahraniční dostihové licence Róbert Šara, 7 chlapců a jedna dívka se připravují na své budoucí povolání jezdců a ošetřovatele dostihových koní na **Střední škole dostihového sportu a jezdeckví v Praze-Velké Chuchli (SŠDSaJ)**.

Po zkušebním cvalu byli na pokyn startéra zaváděni koně do startovních boxů, nakonec ale 2 koně neodstartovali. Ze sedmihlavého lotu se krátce po startu odpoutal favorit Muddi s nejzkušenějším jezdcem Šarou a zadržene zvítě-

zil o 8 délek před Vispagií s nejmladším jezdcem z klanu Koplíků – Filipem – žákem 1. ročníku SŠDSaJ, třetím Salveem s Ondřejem Velkem, čtvrtou Limarkou s Petrem Foretem a pátým Madamonem s Liborem Kubešem. Cílem ještě proběhl Sulejman s jedinou dívkou v dostihu, Soňou Hermannovou a Rechialta s debutujícím žákem Janem Vernerem. Během slušovického dostihového odpoledne se podařilo navíc získat pěkné druhé místo v dostihu na 2200 metrů Petru Foretovi v sedle Malachita a svůj první dostih absolvoval v sedle Lálá žák Tomáš Vraj.

Při slavnostním dekorování obdrželi od pana Bohumila Pištěka – jednatele společnosti Inpost Uherské Hradiště – kromě pohárů pro vítěze – všichni účastníci čestné ceny. Pořadatelům patří za uspořádání dostihů velký dík a žáci se mohou těšit na další dostihy žáků, které se uskuteční (po Velké Chuchli 4. 5.) 31. 5. v Benešově a 8. 6. dva tradiční mezinárodní dostihy žáků ve Velké Chuchli.

Ing. Marcela Sýkorová
SŠDSaJ ve Velké Chuchli

UMĚLECKÝ KOVÁŘ

celostátní soutěž

Ve dnech 8. a 9. dubna 2008 uspořádala Střední odborná škola obchodní a Střední odborné učiliště řemesel v Moravském Krumlově ve spolupráci se Společenstvem uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů a podkovářů Čech, Moravy a Slezska celostátní soutěž v oboru Umělecký kovář.

Soutěže se zúčastnilo devět dvoučlenných družstev z celé republiky. Byli zde zástupci z Horních Heřmanic, Soběslavi, Rybitví, Ostravy, Oselců, Třebíče, Prahy, Hradce Králové a Jaroměře.

Soutěžní úkoly byly tři. První úkol bylo volné téma, v časovém limitu 120 minut žáci zhotovili výrobky, které si sami navrhli. Druhý úkol byl pro všechny společný. Soutěžící vykovali podle nákresu klepadlo. Časový limit byl 210 minut. Poslední úkol spočíval v kresbě tužkou a byl pro všechny soutěžící stejný: nákres svícnu dle předlohy, časový limit byl 90 minut.

K hodnocení prací se sešla nezávislá porota, které předsedal Milan Michna, předseda Kovářského společenstva. Dalšími členy poroty byli Ing. Jiří Psota – ředitel SOŠo a SOUř

a PhDr. Hana Daňková – učitelka výtvarných předmětů. Každý úkol byl hodnocen samostatně a po sečtení bodů, bylo sestaveno pořadí. Na třech prvních místech se umístili tito žáci a školy:

První místo patří: **Petru Kovářovi a Ondřeji Nejdlovi – SŠř Jaroměř s počtem 98 bodů**, druhé místo získali: Michal Andres a Vojtěch Táborský – SOŠ a SOU Hradec Králové s počtem 74 bodů, třetí místo patří: Tomáši Červinkovi a Petru Mejzlíkovi – SŠř Třebíč s počtem 72 bodů.

Touto cestou děkuji celému týmu organizátorů soutěže a řediteli SOŠo a SOUř Ing. Jiřímu Psotovi za výbornou přípravu, klidný průběh a důstojné vyhodnocení soutěže v Rytířském sále zámku v Moravském Krumlově, před obrazy Slovanské epopeje od Alfonse Muchy.

Zdeněk Vitek
Střední škola řemeslná Jaroměř

EKOAUDIT V PODBOŘANECH

Ochrana životního prostředí je úkol přesahující generace a také hranice jednotlivých států. Jedním z úkolů environmentálního vzdělávání na různých úrovních a typech škol je podnícení zájmu žáků o tuto problematiku.

V této souvislosti vyvinul Christlich – Soziales Bildungswerk Sachsen e.V. přeshraniční projekt „**Ekoaudit na saských a českých školách**“. Cílem projektu je registrace a vyhodnocení situace životního prostředí a formulování nápadů na zlepšení současného stavu a výstavba managementu životního prostředí ve škole.

Do projektu se zapojilo pět saských škol a pět z české strany z Euroregionu Krušnohoří. Projekt probíhal ve školním roce 2006/2007 a 2007/2008. Naše škola vstoupila do projektu v září 2007 tím, že se v rámci výuky předmětu „Základy ekologie“ ve druhém ročníku nástavbového studia vytvořila dvě pracovní skupiny: „Voda“ a „Odpad“. Ty posuzovaly kvalitu dosavadního třídění odpadu a spotřebu vody a ze získaných dat stanovily největší problémy zkoumaných oblastí.

Oblast ODPAD: Chybí kontejner na sklo (častá příměs směsného odpadu), nedokonalé třídění PET (40 % nesešlapaných, 8 % s obsahem), špatně funguje separace na čiré a barevné PET-láhve, v kontejneru na papír byly nalezeny nežádoucí příměsi, kontejnery bývají často přeplněné, netřídí se ve všech třídách a kabinetech učitelů.

Oblast VODA: Spotřeba vody letech 2004–2007 se zvýšila o 36 %, úniky vody na zastaralých typech splachovačů WC, značná část toalet není vybavena stopklopkou ani dvojitém splachováním, velké rozdíly v průtoku vody na různých odběrných místech (pravděpodobně zanesené potrubí), nebyly v pořádku některé vodovodní šachty s vodoměry.

Co jsme již napravili

Zrekonstruovali jsme (za projektové peníze kolem 600 EUR) dvě toalety, vyměnili vodovodní šachtu s vodoměrem, objednali kontejner na sklo, studenti více dohlížíjí na správné třídění odpadu a vedení školy zajistilo včasnější a pravidelnější odvoz tříděného odpadu.

Co plánujeme

Výměnu zbývajících toalet (2009), solární ohřev teplé vody, výměnu oken a zateplení budovy školy (2008–2009), výměnu světel v učebnách za úspornější (z části splněno) a výměnu regulačních ventilů u radiátorů (v přípravě).

Dne 28. 4. 2008 se studenti zainteresovaných škol sešli v Annabergu na závěrečném setkání, kde prezentovali své práce. Výsledky a zkušenosti z projektu byly shromážděny ve dvojjazyčné „**Praktické příručce k realizaci systému managementu životního prostředí na škole**“, která vznikla ve spolupráci Christlich – Soziales Bildungswerk Sachsen e.V. a Venkovský prostor, o.p.s.

Naše pracovní skupina ukončí svou činnost, protože v ní působí studenti maturitního ročníku. Avšak ve školním roce 2008/2009 bude v práci na zlepšení životního prostředí ve škole pokračovat nová skupina studentů pod dohledem koordinátora environmentálního vzdělávání učitele Radomíra Hůrky.

PaedDr. Radomír Hůrka
SOŠ a SOU Podbořany

MALÉ GRANTY 2

Naše škola získala již podruhé finanční dar 66 000,- Kč od na realizaci studentských projektů, které přispějí ke zlepšení života ve škole a v domově mládeže. Žáci předložili celkem jedenáct projektů, z nichž některé se již uskutečnily.

Během dubna jsme si zahráli BILLIARD a ŠIPKY v Domově mládeže, BOWLING v Opočně, zatančili jsme si na PYŽAMOVÉ PÁRTY ve školní klubovně, vymalovali 3. PATRO v Domově mládeže a pochutnali jsme si na dvacetisedmimetrovém PERNÍKOVÉM DOMINU. Zvlášť poslední akce, která byla opět spojena se soutěží pro děti, byla velmi úspěšná. Žáci oborů Kuchař – číšník pro pohostinství a Kuchařské práce pod vedením učitelek odborného výcviku paní Čákové a paní Doležalové upekli 24 plechů perníku, z něj nakrájeli 170 dominových kostek

a ozdobili je 1147 lentilkami. Na ochutnání potom pozvali do tělocvičny i malé děti z Mateřské školy a Základní školy v Opočně, pro které nejdříve naši žáci připravili různé soutěže.

Studentské projekty probíhají díky občanskému sdružení AISIS, společnosti T-MOBILE a sponzorům – Pekárně Marta v Dobrušce a Autoškole Sommer. Tímto jim děkujeme za možnost realizovat nápady našich studentů.

Ing. Dagmar Mlatečková
SŠ Opočno

EKOLOGIE V ZEMĚDĚLSKÉ PRAXI

Po úspěšném loňském ročníku (*více v ZPŠ č. 9, roč. 69/2006–7*) se v polovině května na VOŠ a SZeŠ Tábor uskutečnil už „druhý běh“ soutěže žáků 3. ročníků zemědělských škol oboru Agropodnikání nazvané Ekologie v zemědělské praxi. Hlavním cílem soutěže, ve které se utkala 3členná družstva jednotlivých škol, bylo poukázat na možnost ekologického přístupu k odborné problematice úseku zemědělství. Oproti prvnímu ročníku dostali soutěžící v předstihu ještě „soutěžní domácí úkol“ – připravit si prezentaci informující o jakémkoliv kladném opatření či činnosti školního statku (nebo podniku, kde žáci vykonávají praxi), které jsou zaměřeny na zlepšení péče o životní prostředí.

A jak vše v Táboře dopadlo? Přečtete si v příštím čísle Zemědělské školy.

Koordinátorka ekologické výchovy Ing. Milena Kaňková

Národní zemědělské muzeum Praha
170 00 Praha 7, Kostelní 44

„BRAMBORY – SKRYTÝ POKLAD“

výstavní sál v 1. patře, od 18. 4. do 3. 8. 2008
otevřeno denně, kromě pondělí, od 9 do 17 hod.

Výstavou pořádanou v letošním roce, který vyhlásila organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) Mezinárodním rokem brambor, se Národní zemědělské muzeum Praha připojuje k oslavě této plodiny, jež se stala věhlasným fenoménem, potravinou i průmyslovým výrobkem. Výstava se věnuje původu a historii brambor, zavedení brambor na evropský kontinent a do Čech, jejich botanickým vlastnostem a chemickému složení, pěstování, sklizni, skladování i mnohostrannému využití.

Na obrázcích, v textech, tabulkách i grafech je podrobně vysvětlena tematika zpracování půdy, tradiční i současné způsoby pěstování brambor, jejich odrůdy, ale také šlechtění a výzkum. Pozornost je věnována i významným bramborářským organizacím a osobnostem. Stranou nezůstávají

ani brambory ve slovesném a hudebním umění, jako obyčej, pranostiky a písně.

Výstava, která je určena laikům i odborníkům, dospělým i školám, bude mít i bohatý doprovodný program – přednášky, ukázky a ochutnávky i lektorský program pro školy. Spolupořadatelé výstavy jsou Ministerstvo zemědělství ČR, velvyslanectví Peruánské republiky v ČR, Ústřední bramborářský svaz ČR a Výzkumný ústav bramborářský, Havlíčkův Brod. Partneři výstavy: INTERSNACK a. s. a EURO-PLANT šlechtitelská s. r. o.

Kontakt v případě zájmu o komentované prohlídky:
michaela.cevelova@nzm.cz nebo lubomir.marsik@nzm.cz,
na tel. číslech 220 308 330, 220 308 382

KEV
Klub ekologické výchovy

EKOGRAMOTNOST

pedagogů středních škol

Předposlední dubnový týden se v Praze konala dvoudenní závěrečná konference k projektu **Pilotní střední školy Klubu ekologické výchovy a příprava učitelů pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji**. Cílem projektu byla tvorba odborných a metodických materiálů zaměřených ke všeobecnému i profesnímu vzdělávání s respektováním regionálních i profesních přístupů. Po jejich ověření ve školní praxi a zpracování získaných zkušeností budou připraveny k předávání dalším školám.

Projektu se zúčastnilo 12 středních škol, z toho 5 „našich“ (SOŠ a SOU Hořovice, ČZA Humpolec, SZeŠ Písek, SOŠ Šumperk, VOŠ a SZeŠ Tábor) a o jejich aktivitách jsme na stránkách Zemědělské školy vícekrát informovali. (Např. v loňském školním roce v číslech 5, 6, 7, 8 a v letošním č. 3, 4, 7).

Během dvou dnů na konferenci vystoupili zástupci ministerstva školství a ministerstva životního prostředí, tajemník České komise pro UNESCO, vedoucí projektu KEV a jednotliví školní koordinátoři i další učitelé různých předmětů z pilotních škol projektu. Cenným materiálem pro všechny účastníky byly příručky a CD s výstupy z projektu (příklady školních plánů ekologické výchovy, její uplatňování ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech, příklady řešení průřezových témat, zkušenosti získané s řešením projektu ESF).

Podrobněji a konkrétněji se k výsledkům projektu, které mohou zaujmout všechny a pomoci dalším školám, vrátíme v nejbližších číslech Zemědělské školy.

RECENZE

Průvodce trutnovským parkem

Nakladatelství Českého svazu ochránců přírody Trutnov, 2007, doplněné a zrevidované druhé vydání – stran 162, barevné fotografie a perokresby, resumé anglické, německé, francouzské a polské

Pojednáno o historii vzniku parku (v letošním roce slaví 120 let od výstavby a ozelenění), o okolní krajině lesoparku navazující na centrální park. Uvedeny jsou údaje o přírodním prostředí, o podzemních prostorách.

Obsáhlá kapitola je věnována popisu jehličnatých (31 druhů) a listnatých (94 druhů) dřevin, popsáno 9 jehličnatých a 19 listnatých druhů kultivarů. Celkem je v parku evidováno 712 stromů a keřů. Počty jedinců se vlivem škodlivých činitelů – naposled orkán Kyril 17. 1. 2007 – stále mění.

Nacházíme zde i některé vzácně se vyskytujícími druhy. Každý jedinec je digitálně zaměřen a očíslován a je uveden v plánu parku k usnadnění poznání. Závěrem kapitoly jsou uvedeny rejstříky s českými i latinskými jmény. Výměra parku je v současnosti 4,60 ha na který navazuje lesopark

s výměrou 300 ha s dominantou tří návrší, a to Chmelnice, Janský vrch a Šibeník.

Park je ve správě organizace Lesy a parky města Trutnova, 18. 6. 1997 byl vyhlášen Ministerstvem kultury ČR za kulturní památku. Slouží nejen k relaxaci a oddechu návštěvníků, ale význačná je i jeho funkce poznávací a výchovná zejména pro studenty dendrologie a botaniky, ale i pro další zájemce o poznání těchto přírodovědných oborů. V závěru publikace je uvedeno i několik dalších informací a námětů.

Brožura je na křídovém papíře, v laminátovém obalu, její ztvárnění je příkladné a je možné ji zakoupit v omezeném rozsahu v Informačním středisku Trutnov, Krakonošovo náměstí za cenu 175 Kč, s poštovným 200 Kč. (Členům ČSOP je poskytována sleva.)

**Ing. Eugen Král, CSc.
Trutnov**

30. ROČNÍK KRAJSKÉHO KOLA SOČ

V Gymnáziu v Štúrove sa predstavili talentovaní študenti

Dňa 4. apríla 2008 sa v Gymnáziu v Štúrove uskutočnilo krajské kolo Stredoškolskej odbornej činnosti Nitrianskeho kraja. V jubilejnom, 30. ročníku, predstavilo svoje práce 171 žiakov v 17 súťažných odboroch. Do školských kôl sa zapojilo 39 škôl s 843 súťažiacimi a s 533 prácami.

Zo 17 súťažných odborov bolo najviac prác z odborov: 17-pedagogika, psychológia, sociológia a problematika voľného času (30 prác), 15-ekonomika a riadenie (23 prác), 13-história, politológia, filozofia a právne vedy (21 prác). Najmenšia konkurencia bola v odboroch: 08-ochrana a tvorba životného prostredia (4 práce), 05-geovedy (5 prác), 12-mikroprocesorová, výpočtová a telekomunikačná technika (5 prác).

Na slávnostnom otvorení sa ako hostia zúčastnili: Ing. Anton Doktorov, PhD., námestník riaditeľa Štátneho inštitútu odborného vzdelávania v Bratislave, PaedDr. Vladimír Ďuga, prednosta Krajského školského úradu v Nit-

re, Mgr. Marián Moravčík, vedúci oddelenia odborných a metodických činností KŠÚ v Nitre, Mgr. Ildikó Mezeiová, riaditeľka Gymnázia v Štúrove. Hymnou SOČ a krátkym kultúrnym programom sa začalo krajské kolo SOČ, ktoré otvorila PaedDr. Anna Sandanusová, predsedníčka krajskej komisie. Prítomným študentom i pedagógom sa prihovorili aj všetci pozvaní hostia.

Pri tejto príležitosti prevzalo 27 pedagógov Ďakovné listy, ktoré udelil Štátny inštitút odborného vzdelávania v Bratislave, Krajský školský úrad v Nitre, Celoštátna komisia SOČ a Krajská komisia SOČ pedagógom za ich dlhoročnú konzultantskú a školiťskú prácu, za prácu v odborných hodnotiacich komisiách v školských alebo krajských kolách, za pomoc pri organizovaní školských alebo krajských prehliadok SOČ. Ďakovný list prevzali z rúk námestníka ŠIOVu Ing. Doktorova, PhD. a prednostu KŠÚ v Nitre PaedDr. Ďugu:

PaedDr. Magdaléna Mináriková, Nitra; PhDr. Alojz Osúch, Nitra; Ing. Anna Komorná, SPoVŠ Nitra; MVDr. Helena Illíková, SPoVŠ Nitra; PaedDr. Rozália Bezáková, KŠÚ Nitra; doc. PaedDr. Tomáš Lengyelfalusy, CSc., Žilinská univerzita Žilina; PhDr. Beata Mócsiová, Gymnázium Štúrovo; RNDr. Mária Hrdá, GCM Nitra; PhDr. Pavel Žebrák, GCM Nitra; PaedDr. Marta Kvasňovská, GCM Nitra; RNDr. Barbora Matejovičová, Ph.D., FPV UKF Nitra; Mgr. Helena Kopecká, Gymnázium Topoľčany; Ing. Elena Medeková, OA Topoľčany; Ing. Matej Mnich, ZŠŠ papierenská Štúrovo; Ing. Juraj Szöcs, Spojená škola Nové Zámky; Ing. Roman Karařfa, Ph.D., SPŠ Levice; RNDr. Mária Chudá, SPŠCH Šaľa; MUDr. Zuzana Pechočiaková, Fakultná nemocnica Nitra; RNDr. Katarína Szobonňová, Gymnázium Janka Kráľa Zlaté Moravce; PhDr. Beata Antalíková, MPH, PF UKF Nitra; RNDr. Mária Opačitá, Spojená škola Nitra; Bc. Anna Magnová, SOŠ odevná Levi-

ce; Ing. Bohumil Buršák, SPŠ Levice; RNDr. Jozef Piroško, Gymnázium, Párovská ul., Nitra; PaedDr. Emília Szitásová, Súkromná OA Štúrovo; Ing. Erika Sulínová, Gymnázium A. Vrábla, Levice; Ing. Anna Bečáková.

Za organizovanie krajských prehliadok SOČ boli Ďakovným listom ocenené aj nasledovné školy: Gymnázium Nitra, Golianova 68; Gymnázium Štúrovo; Spojená katolícka škola Nitra; Stredná priemyselná škola Levice; Stredná poľnohospodárska a veterinárna škola Nitra.

Do celoštátneho kola SOČ, ktoré sa bude konať koncom apríla vo Zvolene postúpili z každého odboru 2 najlepšie práce. Všetkým súťažiacim ďakujeme za účasť, víťazom blahoželáme a postupujúcim študentom želáme veľa úspechov v celoštátnom kole SOČ.

PaedDr. Anna Sandanusová
predsedníčka KK SOČ

ROK 1918 A NAŠE ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLSTVÍ

5. díl

Zemědělské školy v čele organizovaného poradenství

Podmínkou návštěvnosti a tedy existence zemědělské školy byla odedávna důvěra rodičů. A ta se nejlépe získávala přímým kontaktem, dobrou radou, aktivní spoluprací. Generace těch prvních zemědělských učitelů, jak dokumentuje František Obrtel (1914), se stávaly nerozlučnými spolupracovníky nejstarší generace selské, „jejich hlavy i ruce byly nepostrádatelný v té historické době prvního kvasu politického i hospodářského“.

Postupem času významnou součástí poradenské činnosti mnoha škol se stávali jejich absolventi. Přicházeli samozřejmě do školy nejen pro poučení, ale i s nejrůznějšími zkušenostmi a podněty, což prohlubovalo a aktualizovalo nároky na tuto činnost. V mnoha případech se šlo dál – původní zájemci o rady a jejich poradci se stávali spolupracovníky. „Co dokázalo zemědělské školství při dosavadní dobrovolné práci a nedostatečném honorování, to prostě udivuje“, konstatoval Dr. Reich při pohledu na přínos zemědělského školství zemědělskému pokroku v minulosti (1924).

V důsledku pozemkové reformy a agrární politiky nově vzniklého státu počet potenciálních zájemců o kvalifikovanou radu vzrostl, měnily se samozřejmě i oblasti jejich

zájmu. Současně ale vzrostl počet škol, tedy také vysokoškolsky vzdělaných potenciálních poradců z řad učitelů nižších a středních zemědělských škol. K nim postupně přibývali pedagogové vysokých škol, pracovníci výzkumných ústavů, ale i zemědělství specialisté v úřadech, průmyslových závodech apod. Nebývalé možnosti nabízela také nově vzniklá Československá akademie zemědělská.

Nárůst potenciálních poradců ovšem nepřinášel automaticky adekvátní efekt. Naopak, výrazný pokles mimoškolní činnosti, v průběhu válečných let pochopitelný, do značné míry přetrvával. Přednost – skutečnou, někdy jen domnělou – mělo řešení „potřebnějších“ úkolů. Hluboká hospodářská krize let dvacátých, která postihovala i zemědělství, obrátila znovu pozornost odpovědných činitelů k poradenství – k poradenství efektivnímu při využití všech kvalifikovaných zdrojů.

Podle ustanovení zákona z 9. dubna 1920 zemědělské poradenství jako složka zemědělského vyučování podléhalo ministerstvu zemědělství. To, počínaje r. 1927, začíná intenzivně na programu oživení a modernizace zemědělského poradenství pracovat. Šéf oddělení školství a osvěty, vědom si historických i svých vlastních bohatých zkušeností, nabyl a obhájil své přesvědčení, že i v této době se mohou

zemědělské školy stát tím nejúčinnějším krystalizačním centrem. Mají zkušenosti, mezi jejich pedagogy přibývá odborně zdatných a zanícených specialistů, mají pokusná pole, laboratoře, vhodné prostory k jednání, odbornou literaturu – a k tomu ve svých absolventech vlastně hotovou síť spojenců.

Na přelomu dvacátých a třicátých let byly detailně zpracovány instrukce ministerstva zemědělství, které se v konečném důsledku snažily povýšit poradenství na hnutí za všestranné povznesení venkova. Nemělo tedy jít jen o poučování zemědělce, „o vykládání o pokroku“, ale při použití všech prostředků (ústního poučení, exkurze, experimentu, výstavy atd.) o zasvěcený návod, jak v daných podmínkách pokrok realizovat. To ovšem předpokládalo, aby poradce, v některých případech celá skupina poradců, byl dopodrobna seznámen s místním prostředím. Nezbytnou součástí poradenství se tedy stává studijní a statisticko-informační činnost. (Instrukce řešily i související otázky organizační, finanční atd.)

Když se následně od počátku třicátých let začaly na školách objevovat označení „Zemědělská poradna“, tak to znamenalo, že toto označení bylo schváleno ministerstvem zemědělství na základě žádosti, jejíž součástí byl:

1. Přehled o mimoškolní činnosti dané školy nejméně za poslední dva roky.
2. Seznam poradců s uvedením oborů, v nichž tyto porady udílají.
3. Vyjádření, popřípadě souhlas těch odborných organizací a institucí, které si zřízení poradny při škole přejí a spolupráci přislubují.
4. Ujištění, že případné věcné výdaje, pokud je nebude možno hradit z rozpočtů školy, uhradí místní činitelé.

Praktické provádění zemědělského poradenství (tehdy se používalo termínu poradnictví) organizovala škola pomocí sboru poradců za úzké spolupráce a podle programu daného poradním sborem. Členy poradního sboru měli být zástupci všech odborných organizací pečujících o kulturní a hmotné povznesení života na venkově a zástupci spolku absolventů. Přizváni měli být také delegáti, případně významní konzultanti zemědělských rad, zástupci zemědělského družstevnictví, zemědělských průmyslových závodů, zástupci okresního úřadu (zvláště státní agronomové), odborní úředníci nebo správní personál výzkumných ústavů a zemědělských stanic, vynikající praktici nebo další odborníci a znalci místních hospodářských poměrů.

UPLYNULO 140 LET OD POLOŽENÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE NÁRODNÍMU DIVADLU

Významné osobnosti ze selského rodu bývaly vždy přítomny i významným kulturním počínům!

František Skopalík (1822–1891), starosta rodné obce Záhlinic, vedoucí činitel Záhlinicko-kvasické jednoty (rozhodujícím způsobem ovlivnila rozvoj zemědělského školství na Moravě) byl uznávaným reprezentantem selské Moravy, poslancem Zemského sněmu i Říšské rady.

František Skopalík s několika spoluobčany byl i u slavnostního pokládání základního kamene Národnímu divadlu 15. a 16. května 1868. Na žádost pořadatelů vypravil také hanácké banderium s vlastními koňmi a s praporem, který dal pro tento účel pořídit. Banderium bylo zařazeno do čela průvodu a stalo se předmětem nadšených ovací.

Do základu dovezl taktéž kámen z obecní záhlinické skály s nápisem „Záhlinice na Moravě – Vlasti, tobě k oslavě!“ Jménem moravského venkova provedl slavnostní poklep se slovy „My jsme a budeme svoji. Svojně kupředu k šťastné budoucnosti“.

Zúčastnil se rovněž slavnostního banketu na Žofíně, kde pronesl vřele aplaudovaný přípitek.

Vlastní poradenskou činnost zajišťoval Sbor poradců. Sestával z interních učitelů školy, popřípadě z dalšího odborně vyspělého personálu školy a školních zařízení, z odborníků mimo školu, kteří svým postavením, vzděláním a praktickými zkušenostmi mohli přispět kvalifikovanou radou v oblasti práva, zemědělských staveb, meliorací, chovu jednotlivých druhů zvířat, zvěrolékařství, lesnictví, zahradnictví, ovocnářství, vinařství atd.

Samozřejmě, bez pochybností, námitek či polemik se nevyřeší snad nic. Na jedné straně byla obava, aby základní poslání školy nebylo narušeno, na straně druhé, aby

naopak učitelé poradenskou činnost nebrali jako vedlejší, okrajovou. Občas se tyto obavy potvrdily, ale většina byla těch, kteří dokázali poctivě zvládnout obojí. Pochopili, že tato činnost mezi zemědělci je přínosem i pro ně, že školu i učitele přibližuje k praxi.

Proti obavám z centralizace a byrokratizace stál argument, že v dobře fungující moderní poradně úkoly „nepředepisuje“ žádný úřad, ale sama praxe. Čas potvrdil, že organizace poradenství přes zemědělské školy byla tou nejrychlejší a také nejlevnější cestou, kterou pokrok pronikal k masám i drobným zemědělcům.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

ANGELUS Z FLORENCIE

zakladatel první botanické zahrady v Čechách

Ačkoliv v Praze bývala již v roce 1135 v Týnském dvoře nemocnice pro kupce a nejspíše také lékárna, začínající dějiny veřejného a laického lékařství v českých zemích až ve druhé polovině 13. století.

K rychlému rozvoji lékáren přispíval čilý styk našich zemí s kulturními středisky v Itálii a v Německu a celkový rozkvět Prahy a některých dalších měst v této době. Od druhé poloviny 13. století jsou spolehlivé historické doklady o existenci pražských lékárníků – zřejmě cizinců. Mezi prvními jsou uváděni r. 1275 Conradus, apothecarius Pragensis, r. 1287 Magister Baudinus de Arcie (z Arezza) a r. 1296 Conradus dictus Richardus apotecarius. V těchto časech působili v Praze dva až tři lékárníci. Ve 14. století zde bylo pět až sedm lékáren a jejich existence je doložena rovněž v dalších českých a moravských městech – dvě lékárny byly v Brně (r. 1343–1344) a dále byla lékárna v Litoměřicích (r. 1320), v Olomouci (r. 1366) a v Litomyšli (r. 1383).

Mezi nejvýznamnější lékárníky a v Čechách a na Moravě patřil dvorní lékárník císaře Karla IV., Angelus z Florencie (Angelus de Florentia), od jehož smrti (r. 1408) letos uplynulo **600 let**. Pocházel z Itálie, stal se měšťanem staroměstským, protože vlastnil dva domy na Malém rynku a držel vinici za Koňskou branou, zejména však založil na Novém Městě rozsáhlou lékárnickou zahradu u svého sídla v dnešní Jindřišské ulici (později v letech 1871–1874 vznikla v těchto

místech budova hlavní pošty), kde pěstoval léčivé a okrasné rostliny. Stal se tak zakladatelem první známé pražské botanické zahrady sloužící i k výuce mediků, která nesla jeho jméno – **Angeli, Hortus Angelicus, Andělova, Andělská zahrada** – až do 17. století. Podnikavý lékárník, zahradník a vinohradník také obdržel privilegium k obchodování víny a vzácným zahradním ovocem a kořením nejen v Čechách, ale i v celé římsko-německé říši. Jako dvořenín Karla IV. získal od něho v roce 1360 osvobození od městských daní ze zahrady a přilehlého domu. Protože byl obecně znám jako Anděl z Florencie, je možné, že místní název Na Florenci souvisí též s jeho jménem, zahradou nebo s původem jeho krajanů. Po smrti zdědil celý majetek (včetně lékárny Angela Florentského v domě čp. 144 na Malém náměstí jeho synovec a nástupce Ludovicus (Aloysius) de Florentia (Lojza apotékař). Zvláštní zálibení měl v botanické zahradě král Václav IV., pro kterého zde Ludvík – rovněž dvorní lékárník – sázel a pěstoval různá aromatická koření.

Pražští lékárníci byli závislí na Univerzitě Karlově a zprvu spadali pod pravomoc a ochranu rektora univerzity, kterému prokazovali své vědomosti a skládali přísahu. Po roce 1368 převzal dozor nad lékárníky, prováděl prohlídky (vizitace) lékáren a chránil lékárníky před neodbornou konkurencí děkan lékařské fakulty. K přísnému oddělení obou povolání došlo u nás později. Ještě na začátku 17. století provozovali někteří lékaři vedle lékařské praxe též lékárny.

Ing. Bohumil Tesařík
Kaznějov

OBSAH

Nespokojné pole.....	3
Informační a metodická podpora.....	4
Růst cen ropy zdraží potraviny	6
Efektivní komunikace v evropském kontextu.....	7
Financování dlouhodobého majetku.....	8
Zelenina – blízká či vzdálená	9
Nové finanční nástroje a metody řízení.....	10
Školení manažerů v Přerově.....	12
Prezentace zahraničních stáží.....	14
Pedagogové zahradnických škol v Brně	14
Zachování existence poľnohospodárskych škôl	15
Botanická zahrada	17
Představujeme	19
Pojďme si povídat o vodě.....	20
Den Země v Žatci	20
Úspěch studenta zemědělské školy.....	21
Soutěž mladých zahradníků	21
Dostih žáků.....	22
Umělecký kovář.....	23
Ekoaudit v Podbořanech.....	23
Malé granty 2	24
Ekologie v zemědělské praxi	24
Ekogramotnost.....	25
„Brambory – skrytý poklad“	25
Recenze	26
30. ročník Krajského kola SOČ.....	26
Rok 1918 a naše zemědělské školství	27
Angelus z Florencie.....	29
Celostátní soutěž zemědělských škol v Táboře.....	I–IV

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava
 PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha
 Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR
 Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha;
 Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice
 Ing. Jan Kot, Integrovaná střední škola Cheb
 Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra
 Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., KPP SPU Nitra
 PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno
 Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava
 Ing. Josef Matoušek, MZe ČR
 Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice
 prof. Ing. Milan Slavík, CSc., IVP ČZU Praha
 PhDr. Pavel Šýkora, MZe ČR
 Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

K ilustraci na obálce:

Kresby květín – v popředí Tagetes L., aksamitník (afrikán), Asteraceae. Proliferirende Blumen. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1807

CONTENTS

A discontented field – an allegoric narration	3
Information and methodical support to agricultural extension services	4
Rising oil prices will raise food prices	6
Efficient communication in the European context – Gruntvig Programme	7
The financing of long-term assets by means of loans and leasing.....	8
Vegetables – near or remote? Marketing and controlled sale of agricultural products	9
New financial instruments and methods for the improvement of forestry education quality and for environment conservation	10
Training of managers in Přerov.....	12
Presentation of study stays abroad.....	14
Pedagogues of horticultural schools in Brno.....	14
Maintenance of the existence of agricultural schools in a modified form	15
Botanical garden of the Secondary Agricultural School in Rakovník	17
The introduction of Secondary Agricultural and Ecological School in Žatec.....	19
The Earth Day in Žatec	20
Let's talk about water.....	20
The success of a student of agricultural school.....	21
Competition of young gardeners	21
Students' horse-race.....	22
The Artist Blacksmith – a national competition	23
The Ecoaudit in Podbořany A transborder project of cooperation	23
Small grants 2 – student projects.....	24
Ecology in agricultural operations – a competition	24
„Potatoes – a hidden treasure“ An invitation to the National Agricultural Museum.....	25
Ecological literacy of pedagogues at secondary schools.....	25
A review – A Guide to the Trutnov Park	26
30 th year of the regional round of students' specialised activity	26
The year 1918 and our agricultural educational system ..	27
Angelus of Florence The founder of the first botanical garden in Czech Lands	29
National competition of students of agricultural schools	I–IV

MALÉ GRANTY 2 str. 24

POVÍDÁNÍ O VODĚ str. 20

DEN ZEMĚ V ŽATCI str. 20

EKOAUDIT PODBOŘANY str. 23

DOSTIH ŽÁKŮ str. 22

UMĚLECKÝ KOVÁŘ str. 23

Časopis vydávajú

Ústav zemédělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 114, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agoinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/791 02 11, fax: 037/791 02 83, e-mail: machova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Mgr. Cecília Machová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha, tisk obálky Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o.

47816 ISSN 0044-3875

ZACHOVANIE EXISTENCIE POĽNOHOSPODÁRSKÝCH ŠKÔL str. 15

Vyhodnotenie školského kola OEP

Odborná exkurzia Hostětín

III. kolo Interligy

Na výstave Intervalex

Medzinárodný deň boja proti AIDS